

UREDBA (EU) br. 514/2014 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 16. travnja 2014.****o utvrđivanju općih odredaba o Fondu za azil, migracije te integraciju i o Instrumentu za financijsku potporu u području policijske suradnje, sprečavanja i suzbijanja kriminala te upravljanja krizama**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 78. stavak 2., članak 79. stavke 2. i 4., članak 82. stavak 1., članak 84. i članak 87. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon proslijeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ⁽²⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽³⁾,

budući da:

- (1) Unutarnja politika Unije treba stvoriti područje slobode, sigurnosti i pravde: područje bez unutarnjih granica u koje ljudi mogu slobodno ući, u kojem se mogu slobodno kretati, živjeti i raditi, sigurni da se njihova prava u potpunosti poštuju i da je njihova sigurnost zajamčena, imajući na umu zajedničke izazove kao što je razvoj sveobuhvatne imigracijske politike Unije u cilju jačanja konkurentnosti i socijalne kohezije Unije, stvaranje zajedničkog europskog sustava azila, sprečavanje prijetnji teškog i organiziranog kriminala i borba protiv ilegalne imigracije, trgovanja ljudima, kibernetičkog kriminala i terorizma.
- (2) Potrebno je usvojiti cjelovit pristup pitanjima koja proizlaze iz pritiska do kojeg dolazi zbog zahtjeva za migracije i azil i u vezi s upravljanjem vanjskim granicama Unije, osiguravajući puno poštovanje međunarodnog prava i propisa o ljudskim pravima, uključujući u pogledu djelovanja u trećim zemljama, pokazujući solidarnost među svim državama članicama i demonstrirajući svijest o potrebi poštovanja nacionalnih odgovornosti u postupku osiguravanja jasnog definiranja zadataka.
- (3) Financijska sredstva Unije za potporu razvoju područja slobode, sigurnosti i pravde trebala bi donijeti dodanu vrijednost Uniji te predstavljati jasan znak solidarnosti i raspodjele odgovornosti koji su neophodni u odgovaranju na zajedničke izazove.
- (4) Postojanje zajedničkog okvira trebalo bi osigurati potrebnu usklađenost, pojednostavljenje i ujednačenu provedbu tog financiranja u svim područjima politika o kojima je riječ.
- (5) Trošenje sredstava u tom bi području trebalo bi biti koordinirano kako bi se osigurala komplementarnost, učinkovitost i vidljivost te kako bi se postigle proračunske sinergije.

⁽¹⁾ SL C 299, 4.10.2012., str. 108.

⁽²⁾ SL C 277, 13.9.2012., str. 23.

⁽³⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 13. ožujka 2014. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 14. travnja 2014.

- (6) Zajedničkim okvirom trebala bi se utvrditi načela pomoći i odrediti odgovornosti država članica i Komisije u osiguravanju primjene tih načela, uključujući sprečavanje i otkrivanje nepravilnosti i prijevara.
- (7) Takva bi financijska sredstva Unije bila učinkovitija i bolje usmjerena kada bi se sufinanciranje prihvatljivih djelovanja temeljilo na strateškom višegodišnjem programiranju, izrađenom od strane svake države članice u dijalogu s Komisijom.
- (8) Mjere u trećim zemljama i u odnosu na treće zemlje koje se podupiru putem posebnih uredaba kako su definirane ovom Uredbom („posebne uredbe”) trebalo bi poduzimati u sinergiji i usklađeno s drugim djelovanjima izvan Unije koje se podupiru putem instrumenata vanjske pomoći Unije, zemljopisnih i tematskih. U provođenju tih djelovanja posebno bi trebalo težiti potpunoj usklađenosti s načelima i općim ciljevima vanjskog djelovanja i vanjske politike Unije u vezi sa zemljom ili regijom u pitanju. Te mjere ne bi trebale služiti kao potpora djelovanjima koja su neposredno usmjerena prema razvoju i trebale bi, prema potrebi, nadopunjavati financijsku pomoć koja se pruža putem instrumenata vanjske pomoći. Trebalo bi poštovati načelo usklađenosti politike za razvoj kako se određuje stavkom 35. Europskog konsenzusa o razvoju. Također je važno osigurati da provedba hitne pomoći bude dosljedna, i kada je to mjerodavno, komplementarna humanitarnoj politici Unije te da poštuje humanitarna načela kako su određena Europskim konsenzusom o humanitarnoj pomoći.
- (9) Vanjsko djelovanje trebalo bi biti dosljedno i koherentno, kako je određeno u članku 18. stavku 4. Ugovora o Europskoj uniji (UEU).
- (10) Prije pripreme višegodišnjih programa namijenjenih ostvarivanju ciljeva takvih financiranja od strane Unije, države članice i Komisija trebale bi putem dijaloga o politikama uspostaviti koherentnu strategiju za svaku pojedinu državu članicu. Nakon dovršenja dijaloga o politikama, svaka bi država članica trebala Komisiji podnijeti nacionalni program koji opisuje na koji način ona planira postići ciljeve odgovarajuće posebne uredbe za razdoblje 2014.–2020. Komisija bi trebala ispitati je li nacionalni program dosljedan tim ciljevima i ishodu dijaloga o politikama. Osim toga, Komisija bi trebala ispitati odgovara li raspodjela financiranja Unije prema ciljevima minimalnom postotku koji je određen za svaki cilj u odgovarajućoj posebnoj uredbi. Državama članicama trebalo bi omogućiti odstupanje od tih minimalnih postotaka, a one bi u tom slučaju trebale navesti razloge odstupanja u svojem nacionalnom programu. U slučaju da se razlozi koje je navela država članica o kojoj je riječ nisu smatrali zadovoljavajućima, Komisija bi mogla uskratiti odobrenje za nacionalni program. Komisija bi trebala redovito izvješćivati Europski parlament o ishodu dijaloga o politikama, o cijelom procesu programiranja, uključujući pripremu nacionalnih programa, što također obuhvaća dosljednost minimalnom postotku koji je određen za svaki cilj u odgovarajućim posebnim uredbama definiranim ovom Uredbom te o provedbi nacionalnih programa.
- (11) Strategiju bi trebalo podvrgnuti preispitivanju u sredini razdoblja kako bi se osiguralo odgovarajuće financiranje u razdoblju od 2018.–2020.
- (12) Države članice trebale bi, na način koji je dosljedan načelu proporcionalnosti i potrebi smanjivanja administrativnog opterećenja na najmanju moguću mjeru, uspostaviti partnerstvo s tijelima i subjektima o kojima je riječ kako bi razvile i provele svoje nacionalne programe tijekom cijelog višegodišnjeg razdoblja. Države članice trebale bi osigurati da ne bude sukoba interesa između partnera u različitim fazama programskog ciklusa. Svaka država članica trebala bi uspostaviti odbor za praćenje nacionalnog programa i pomagati mu u preispitivanju provedbe i napretka u ostvarivanju ciljeva programa. Svaka bi država članica trebala biti odgovorna za određivanje praktičnih modaliteta za uspostavu odbora za praćenje.
- (13) Prihvatljivost rashoda u okviru nacionalnih programa trebala bi biti utvrđena nacionalnim pravom, podložno zajedničkim načelima navedenima u ovoj Uredbi. Početni i završni datum za prihvatljivost rashoda trebali bi se odrediti tako da se osiguraju ujednačena i pravedna pravila koja se primjenjuju na nacionalne programe.
- (14) Državama članicama tehnička bi pomoć trebala omogućiti potporu provedbi njihovih nacionalnih programa i pružanje pomoći korisnicima pri ispunjavanju njihovih obveza i pridržavanju prava Unije. Prema potrebi, tehnička bi pomoć mogla pokriti troškove koji su nastali od strane nadležnih tijela u trećim zemljama.

- (15) Kako bi se osigurao odgovarajući okvir za brzo pružanje hitne pomoći, ova bi Uredba trebala omogućiti potporu za djelovanja za koja su rashodi nastali prije podnošenja zahtjeva za tu pomoć, ali ne prije 1. siječnja 2014., u skladu s odredbom Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ koja takvu fleksibilnost dopušta u odgovarajuće obrazloženim iznimnim slučajevima. Potpora može iznositi 100 % prihvatljivog rashoda u odgovarajuće opravdanim slučajevima kada je to ključno za provedbu djelovanja, osobito kada je korisnik međunarodna ili nevladina organizacija. Djelovanja koja se podupiru putem hitne pomoći trebala bi proizlaziti izravno iz hitne situacije i ne bi trebala zamijeniti dugoročna ulaganja država članica.
- (16) Odluke donesene u odnosu na doprinos iz proračuna Unije trebale bi biti pravilno potkrijepljene dokumentima kako bi se održao odgovarajući trag potreban za reviziju.
- (17) Tijekom cijelog ciklusa rashoda financijske interese Unije bi trebalo zaštititi razmjernim mjerama, uključujući sprječavanjem, otkrivanjem i istraživanjem nepravilnosti, povratom izgubljenih, pogrešno isplaćenih ili nepravilno upotrijebljenih sredstava te, prema potrebi, administrativnim i novčanim kaznama u skladu s Uredbom (EU, Euratom) br. 966/2012.
- (18) U kontekstu zaštite financijskih interesa Unije, provjere na terenu i revizije koje provode države članice, Komisija, Revizorski sud i Europski ured za borbu protiv prijevара osnovan Odlukom Komisije 1999/352/EZ, EZUČ, Euratom ⁽²⁾ (OLAF) mogu biti najavljene ili nenajavljene, u skladu s primjenjivim pravom.
- (19) Nova struktura financiranja u području unutarnjih poslova teži pojednostavljenju primjenjivih pravila i smanjenju administrativnog opterećenja za korisnike. Međutim, kontrolni mehanizmi trebali bi ostati učinkoviti te je stoga važno podsjetiti na primjenjiva pravila o zaštiti financijskih interesa Unije koja predviđaju najavljene ili nenajavljene provjere na terenu i revizije.
- (20) Države članice trebale bi donijeti prikladne mjere kako bi se jamčile pravilno funkcioniranje sustava upravljanja i kontrole i kvaliteta provedbe njihovih nacionalnih programa. U tu je svrhu potrebno utvrditi opća načela i nužne funkcije koje bi ti sustavi trebali ispunjavati.
- (21) Trebalo bi odrediti obveze država članica u pogledu sustava upravljanja i kontrole te sprečavanja, otkrivanja i ispravljanja nepravilnosti te kršenja prava Unije kako bi se jamčila učinkovita i pravilna provedba njihovih nacionalnih programa.
- (22) U skladu s načelima supsidijarnosti i proporcionalnosti, države članice trebale bi imati primarnu odgovornost za provedbu i kontrolu nacionalnih programa putem svojih sustava upravljanja i kontrole. Potpora koja se pruža u okviru posebnih uređaba trebala bi se provoditi u bliskoj suradnji između Komisije i država članica u skladu s načelom supsidijarnosti.
- (23) Države članice trebale bi u potpunosti koristiti znanje, stručnost i iskustvo koje su javna i/ili privatna tijela stekla u provedbi prijašnjih sredstava u području unutarnjih poslova.
- (24) Samo odgovorna tijela koja su imenovalе države članice u razumnoj mjeri jamče da su, prije nego što je korisnicima odobrena pomoć iz proračuna Unije, provedene potrebne kontrole. Stoga bi trebalo izričito utvrditi da samo rashodi koje su ostvarila određena imenovana odgovorna tijela mogu biti predmet nadoknade iz proračuna Unije.
- (25) Trebalo bi utvrditi ovlasti i odgovornosti Komisije za provjeru djelotvornog funkcioniranja sustava upravljanja i kontrole te zahtijevanje djelovanja od strane država članica.

⁽¹⁾ Uredba (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 (SL L 298, 26.10.2012., str. 1.).

⁽²⁾ Odluka Komisije 1999/352/EZ, EZUČ, Euratom od 28. travnja 1999. o osnivanju Europskog ureda za borbu protiv prijevара (OLAF) (SL L 136, 31.5.1999., str. 20).

- (26) Proračunske obveze Unije trebale bi se izvršavati godišnje. Kako bi se osiguralo djelotvorno upravljanje programima, potrebno je utvrditi zajednička pravila za plaćanje godišnjeg i konačnog iznosa.
- (27) Isplate u okviru predfinanciranja na početku programa osiguravaju da države članice raspolažu sredstvima za pružanje potpore korisnicima u provedbi programa nakon što je on odobren. Stoga je potrebno utvrditi odredbe za iznose početnog predfinanciranja. Početno predfinanciranje bi trebalo biti u cijelosti obračunato pri zaključenju programa. Odgovorna tijela trebala bi osigurati da korisnici u najkraćem roku zaprime puni iznos.
- (28) Osim toga, godišnje predfinanciranje trebalo bi osigurati da države članice raspolažu dostatnim sredstvima za provedbu svojih nacionalnih programa. Godišnje predfinanciranje trebalo bi se obračunavati svake godine pri isplati godišnjeg iznosa.
- (29) U okviru trogodišnjeg preispitivanja Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 uvode se promjene u vezi s metodom zajedničkog upravljanja koje je potrebno uzeti u obzir.
- (30) U svrhu jačanja odgovornosti za rashode sufinancirane iz proračuna Unije u bilo kojoj godini trebalo bi stvoriti odgovarajući okvir za godišnje poravnanje računa. Prema takvom okviru, odgovorno bi tijelo trebalo, u pogledu određenog nacionalnog programa, Komisiji dostaviti dokumente iz odredaba o zajedničkom upravljanju s državama članicama Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012.
- (31) Kako bi se širom Unije podržala pouzdanost na kojoj se zasniva godišnje poravnanje računa, trebalo bi utvrditi zajedničke odredbe o vrsti i razini kontrola koje trebaju provoditi države članice.
- (32) Kako bi se osiguralo dobro financijsko upravljanje sredstvima Unije, Komisija će možda morati provesti financijske korekcije. Radi jamčenja pravne sigurnosti državama članicama važno je utvrditi okolnosti u kojima kršenje primjenjivog prava Unije ili nacionalnog prava može dovesti do financijskih korekcija Komisije. Kako bi se osiguralo da svi financijske korekcije koje Komisija može nametnuti državama članicama budu povezani sa zaštitom financijskih interesa Unije, trebalo bi ih ograničiti na slučajeve u kojima se kršenje prava Unije ili nacionalnog prava izravno ili neizravno odnosi na prihvatljivost ili regularnost djelovanja ili upravljanje djelovanjima ili nadzor nad njima i s tim povezane rashode. U svrhu osiguranja proporcionalnosti važno je da Komisija pri određivanju iznosa financijske korekcije razmotri vrstu i ozbiljnost kršenja. U tom smislu potrebno je odrediti kriterije za primjenu financijskih korekcija od strane Komisije i postupak koji može dovesti do odluke o financijskoj korekciji.
- (33) Radi uspostavljanja financijskog odnosa između odgovornih tijela i proračuna Unije Komisija bi svake godine trebala poravnati račune tih tijela. Odluka o poravnanju računa treba obuhvaćati potpunost, točnost i istinitost računa, ali ne i usklađenost rashoda s pravom Unije.
- (34) Budući da je Komisija prema članku 17. UEU-a odgovorna za pravilnu primjenu prava Unije ona bi trebala odlučiti jesu li rashodi država članica u skladu s pravom Unije. Državama članicama trebalo bi dati pravo da opravdaju svoje odluke o plaćanju. Kako bi države članice dobile pravna i financijska jamstva za rashode koji su nastali u proteklom razdoblju, trebalo bi odrediti najdulji rok u kojemu Komisija treba odlučiti o financijskim posljedicama nepoštovanja propisa.
- (35) Važno je osigurati dobro financijsko upravljanje i djelotvornu provedbu uz istodobno osiguravanje transparentnosti, pravne sigurnosti, dostupnosti financiranja i jednakog postupanja prema korisnicima.
- (36) Kako bi se pojednostavilo korištenje financiranja i smanjio rizik pogrešaka, uz predviđanje diferenciranja, kada je potrebno, radi odražavanje posebnosti politike, potrebno je definirati oblike potpore i usklađene uvjete za prihvatljivost rashoda bespovratnih sredstava, uključujući opcije pojednostavljenja troškova. U skladu s načelom supsidijarnosti, države članice trebale bi donijeti nacionalna pravila o prihvatljivosti rashoda.

- (37) Radi poticanja financijske discipline potrebno je definirati modalitete za opoziv bilo kojeg dijela proračunske obveze u nacionalnom programu, osobito ako se određeni iznos može izuzeti iz opoziva, prvenstveno ako do kašnjenje u provedbi dolazi zbog sudskog ili upravnog postupka koji ima suspenzivni učinak ili zbog više sile.
- (38) Da bi se osigurala odgovarajuća primjena općih pravila o opozivu utvrđenim bi se pravilima trebao pobliže odrediti način utvrđivanja rokova za opoziv i izračunavanja odgovarajućih iznosa.
- (39) Važno je upoznati širu javnost s postignućima financiranja Unije. Građani imaju pravo znati kako se troše financijska sredstva Unije. Komisija, odgovorna tijela i korisnici trebali bi biti odgovorni za priopćavanje odgovarajućih informacija javnosti. Radi osiguravanja veće učinkovitosti komuniciranja sa širom javnošću i snažnije sinergije između komunikacijskih aktivnosti koje se poduzimaju na inicijativu Komisije, proračunska sredstva namijenjena za komunikacijske aktivnosti u okviru tog financiranja Unije također bi trebala doprinijeti obuhvaćanju korporativne komunikacije o političkim prioritetima Unije, pod uvjetom da su oni povezani s općim ciljevima financiranja Unije u području unutarnjih poslova.
- (40) Kako bi se osiguralo široko širenje informacija o financiranju Unije u području unutarnjih poslova i kako bi se potencijalne korisnike obavijestilo o mogućnostima financiranja, na temelju ove Uredbe trebala bi se definirati detaljna pravila vezana uz mjere informiranja i komuniciranja, kao i određena tehnička obilježja tih mjera te bi svaka država članica trebala izraditi barem internetsko mjesto ili internetski portal s potrebnim informacijama. Države članice trebale bi pokrenuti izravnije oblike komunikacijskih kampanja kako bi prikladno izvjestile potencijalne korisnike putem, između ostalog, organiziranja redovitih javnih skupova, takozvanih dana otvorenih vrata i obuka.
- (41) Djelotvornost djelovanja kojem se pruža potpora također ovisi o njegovoj evaluaciji i širenju njegovih rezultata. U tom bi smislu trebalo formalizirati odgovornosti država članica i Komisije kao i modalitete za osiguravanje pouzdanosti evaluacije i kvalitete povezanih informacija.
- (42) Kako bi se izmijenile odredbe ove Uredbe o zajedničkim načelima prihvatljivosti rashoda, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU). Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući i ona na razini stručnjaka. Prilikom pripreme i izrade delegiranih akata Komisija bi trebala osigurati da se relevantni dokumenti Europskom parlamentu i Vijeću šalju istodobno, na vrijeme i na primjeren način.
- (43) Pri primjeni ove Uredbe, uključujući pri pripremi delegiranih akata, Komisija bi se trebala savjetovati sa stručnjacima iz svih država članica.
- (44) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji. Te bi se ovlasti trebale izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.
- (45) Za provedbene akte kojima se utvrđuju zajedničke obveze država članica, posebice o pružanju informacija Komisiji, trebalo bi koristiti postupak ispitivanja, a za donošenje provedbenih akata koji se odnose na modele obrazaca za pružanje informacija Komisiji trebalo bi, s obzirom na njihovu isključivo tehničku prirodu, koristiti savjetodavni postupak.
- (46) S obzirom na to da cilj ove Uredbe, to jest utvrđivanje općih odredaba za provedbu posebnih uredaba, ne mogu dostatno ostvariti države članice nego se zbog opsega i učinaka djelovanja, on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. UFEU-a. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

- (47) Budući da se ovom Uredbom utvrđuju opća pravila potrebna za omogućavanje provedbe posebnih uredbi kojima se propisuje njezina primjenjivost na posebne uredbe i koje predstavljaju daljnji razvoj schengenske pravne stečevine u odnosu na zemlje na koje se, na temelju odgovarajućih protokola koji su priloženi UEU-u i UFEU-u ili na temelju odgovarajućih sporazuma, te posebne uredbe primjenjuju, ova bi se Uredba trebala primjenjivati zajedno s tim posebnim uredbama. U tom smislu, ova Uredba može biti poveznica s odredbama posebnih uredbi o daljnjem razvoju schengenske pravne stečevine i na taj način imati izravan utjecaj na njih, utječući tako i na njihov pravni okvir.
- (48) U skladu s člankom 3. Protokola br. 21. o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, koji je priložen UEU-u i UFEU-u, te su države članice priopćile svoju želju da sudjeluju u donošenju i primjeni ove Uredbe.
- (49) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22. o stajalištu Danske koji je priložen UEU-u i UFEU-u, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe koja za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.
- (50) Potrebno je uskladiti razdoblje primjene ove Uredbe s onim Uredbe Vijeća (EU, Euratom) br. 1311/2013 ⁽¹⁾. Ova bi se Uredba stoga trebala primjenjivati od 1. siječnja 2014.

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Svrha i područje primjene

Ovom se Uredbom utvrđuju opća pravila za provedbu posebnih uredbi u odnosu na:

- (a) financiranje rashoda;
- (b) partnerstvo, programiranje, izvještavanje, praćenje i evaluaciju;
- (c) sustave upravljanja i kontrole koje moraju uspostaviti države članice;
- (d) poravnanje računa.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „posebne uredbe” znači
  - Uredba (EU) br. 516/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾;
  - Uredba (EU) br. 513/2014 ⁽³⁾; i
  - svaka druga uredba kojom se predviđa primjena ove Uredbe.
- (b) „programiranje” znači proces organizacije, odlučivanja i financiranja u nekoliko faza u cilju višegodišnjeg provođenja zajedničkog djelovanja Unije i država članica radi ostvarivanja ciljeva posebnih uredbi;

⁽¹⁾ Uredba Vijeća (EU, Euratom) br. 1311/2013 od 2. prosinca 2013. kojom se uspostavlja višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2014. –2020. (SL L 347, 20.12.2013., str. 884.).

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 516/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o uspostavi Fonda za azil, migracije i integraciju, o izmjeni odluke Vijeća 2008/381/EZ i o stavljanju izvan snage odluka br. 573/2007/EZ i br. 575/2007/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i odluke Vijeća 2007/435/EZ (vidjeti str. 168. ovog Službenog lista).

⁽³⁾ Uredba (EU) br. 513/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o osnivanju instrumenta za financijsku potporu policijskoj suradnji, sprečavanju i suzbijanju kriminala i upravljanju kriznim situacijama u okviru Fonda za unutarnju sigurnost i o stavljanju izvan snage odluke Vijeća 2007/125/PUP (vidjeti str. 93. ovog Službenog lista).

- (c) „djelovanje” znači projekt ili skupinu projekata koje je odabralo odgovorno tijelo nacionalnog programa o kojem je riječ ili koji su pod njegovom odgovornošću te kojima se doprinosi općim i posebnim ciljevima navedenima u posebnim uredbama;
- (d) „djelovanje Unije” znači transnacionalno djelovanje ili djelovanje od posebnog interesa za Uniju kako je definirano u posebnim uredbama;
- (e) „projekt” znači specifična, praktična sredstva koja korisnik doprinosi Unije koristi za provedbu cijelog ili dijela određenog djelovanja;
- (f) „hitna pomoć” znači projekt ili skupinu projekata kojima se odgovarano hitnu situaciju kako je definirana u posebnim uredbama;
- (g) „korisnik” znači primatelja doprinosa Unije u okviru projekta, koji može biti javno ili privatno tijelo, međunarodna organizacija ili Međunarodni odbor Crvenog križa (MOCK), ili Međunarodna federacija društava Crvenog križa i Crvenog polumjeseca.

POGLAVLJE II.

NAČELA POMOĆI

Članak 3.

Opća načela

1. Putem nacionalnih programa, djelovanja Unije i hitne pomoći posebnim se uredbama osigurava potpora kojom se nadopunjuje nacionalna, regionalna i lokalna intervencija, ispunjavajući ciljeve Unije i stvarajući dodanu vrijednost za Uniju.
2. Komisija i države članice osiguravaju da je potpora koja se pruža u okviru posebnih uredaba i od strane država članica dosljedna odgovarajućim aktivnostima, politikama i prioritetima Unije i da nadopunjuje druge instrumente Unije, istodobno uzimajući u obzir posebni kontekst svake države članice.
3. Potpora koja se pruža u okviru posebnih uredaba provodi se u bliskoj suradnji između Komisije i država članica.
4. U skladu sa svojim odgovornostima Komisija i države članice, zajedno s Europskom službom za vanjsko djelovanje (ESVD) u pogledu djelovanja u trećim zemljama i u odnosu na treće zemlje, osiguravaju koordinaciju između ove Uredbe i posebnih uredaba te drugih odgovarajućih politika, strategija i instrumenata Unije, uključujući one obuhvaćene okvirom za vanjsko djelovanje Unije.
5. Komisija i države članice, zajedno s ESVD-om, prema potrebi, osiguravaju da se djelovanja u trećim zemljama i u odnosu na treće zemlje provode u sinergiji i u skladu s drugim djelovanjima izvan Unije kojima se pruža potpora kroz instrumente Unije. Posebno osiguravaju da su ta djelovanja:
  - (a) usklađena s vanjskom politikom Unije, da poštuju načelo usklađenosti politike za razvoj i da su dosljedna strateškim programskim dokumentima za regiju ili zemlju u pitanju;
  - (b) usredotočena na mjere koje nisu usmjerene na razvoj;
  - (c) služe interesima unutarnjih politika Unije i dosljedne su aktivnostima koje su poduzimaju unutar Unije.
6. Komisija i države članice primjenjuju načelo dobrog financijskog upravljanja u skladu s člankom Uredbom (EU, Euratom) br. 966/2012., a posebno u skladu s načelima ekonomičnosti, učinkovitosti i djelotvornosti kako je predviđeno u članku 30. te Uredbe.
7. Komisija i države članice osiguravaju djelotvornost potpore koja se pruža u okviru posebnih uredbi, uključujući putem praćenja, izvješćivanja i evaluacije.

8. Komisija i države članice ispunjavaju svoje uloge u odnosu na ovu Uredbu i posebne uredbe u cilju smanjenja administrativnog opterećenja za korisnike, države članice i Komisiju, uzimajući u obzir iznos načelo proporcionalnosti.

Članak 4.

Usklađenost s pravom Unije i nacionalnim pravom

Djelovanja financirana prema posebnim uredbama moraju biti usklađena su s primjenjivim pravom Unije i nacionalnim pravom.

Članak 5.

Zaštita financijskih interesa Unije

1. Komisija poduzima odgovarajuće mjere kojima, prilikom provedbe djelovanja financiranih u okviru ove Uredbe i posebnih uredbama, osigurava zaštitu financijskih interesa Unije primjenom mjera za sprječavanje od prijevара, korupcije i drugih nezakonitih aktivnosti, djelotvornim provjerama, povratom nepropisno isplaćenih iznosa ako su otkrivene nepravilnosti i, prema potrebi, djelotvornim, proporcionalnim i odvrćajućim administrativnim i novćanim kaznama.

2. Države članice sprećavaju, otkrivaju i ispravljaju nepravilnosti i vraćaju nepropisno isplaćene iznose zajedno sa zateznim kamatama za zakašnjela plaćanja. Nepravilnosti priopćavaju Komisiji i obavješćuju je o svakom znaćajnom napretku u vezi s upravnim i sudskim postupcima.

3. Kada se iznosi koji su zbog pogreške ili nemarnog postupanja države članice nepropisno isplaćeni korisniku, ta država članica snosi odgovornost za uplatu odgovarajućih iznosa u proraćun Unije.

4. Države članice djelotvorno sprećavaju prijevare, posebno vezano uz područja visokog rizika. Takva sprećavanje ima učinak odvrćanja, imajući u vidu koristi kao i proporcionalnost mjera.

5. Komisija je ovlaćstena donijeti delegirane akte u skladu s ćlankom 58. u vezi s obvezama država ćlanica utvrćdenima u stavcima 2. i 3. ovog ćlanka.

6. Komisija provedbenim aktima odrećduje ućestalost izvješćivanja o nepravilnostima i format koji će se koristiti za izvješćivanje. Ti se provedbeni akti donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz ćlanka 59. stavka 2..

7. Komisija ili njezini predstavnici i Revizorski sud imaju ovlaćsti provoditi reviziju, na temelju dokumenata i izravno na terenu, svih korisnika bespovratnih sredstava, izvođaća i podizvođaća koji su primili sredstva Unije u skladu s ovom Uredbom i posebnim uredbama.

8. OLAF moće provoditi istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, u skladu s odredbama i postupcima utvrćdenima u Uredbi (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁾ i Uredbi Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96⁽²⁾ s ciljem utvrćdivanja postoji li prijevара, korupcija ili bilo koja druga protuzakonita aktivnost koja utjeće na financijske interese Unije u vezi sa sporazumom o bespovratnim sredstvima ili odlukom o dodjeli bespovratnih sredstava ili s ugovorom financiranim u skladu s ovom Uredbom i posebnim uredbama.

9. Ne dovodeći u pitanje stavke 1., 7. i 8., sporazumi o suradnji s trećim zemljama i mećunarodnim organizacijama, ugovori, sporazumi o bespovratnim sredstvima i odluke o dodjeli bespovratnih sredstava koji su posljedica provedbe ove Uredbe i posebnih uredbama sadrće odredbe kojima se Komisiji, Revizorskom sudu i OLAF-u daje izrićita ovlaćst za provoćenje takvih revizija i istraga u skladu s njihovim nadlećnostima.

⁽¹⁾ Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL L 248, 18.9.2013., str. 1.).

⁽²⁾ Uredba Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zašтите financijskih interesa Europskih zajednica od prijevара i ostalih nepravilnosti (SL L 292, 15.11.1996., str. 2.).

POGLAVLJE III.

FINANCIJSKI OKVIR ZA DJELOVANJA UNIJE, HITNU POMOĆ I TEHNIČKU POMOĆ

Članak 6.

Okvir za provedbu

1. Komisija utvrđuje ukupni iznos koji se stavlja na raspolaganje za djelovanja Unije, hitnu pomoć i tehničku pomoć na inicijativu Komisije u okviru godišnje odobrenih sredstava u proračunu Unije.
2. Komisija provedbenim aktima donosi program rada za djelovanja Unije i hitnu pomoć. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 59. stavka 3.
3. Kako bi se osigurala pravovremena raspoloživost sredstava, Komisija može odvojeno donijeti program rada za hitnu pomoć.
4. Djelovanja Unije, hitna pomoć i tehnička pomoć na inicijativu Komisije mogu se provoditi bilo izravno, od strane Komisije ili putem izvršnih agencija, ili neizravno, od strane tijela i osoba osim država članica u skladu s člankom 60. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012.

Članak 7.

Hitna pomoć

1. U hitnoj situaciji kako je definirana u posebnim uredbama Komisija može odlučiti pružiti hitnu pomoć. U takvim slučajevima Komisija pravodobno obavješćuje Europski parlament i Vijeće.
2. U okviru raspoloživih sredstava hitna pomoć može iznositi najviše 100 % prihvatljivih rashoda.
3. Hitna pomoć se može sastojati od pomoći u državama članicama i u trećim zemljama u skladu s ciljevima i djelovanjem koji su definirani u posebnim uredbama.
4. Hitna pomoć može predstavljati potporu rashodima koji su nastali prije dana podnošenja zahtjeva za dodjelu bespovratnih sredstava ili zahtjeva za pomoć, ali ne prije 1. siječnja 2014., kad je to potrebno za provođenje djelovanja.
5. Hitna pomoć može imati oblik bespovratnih sredstava koja se dodjeljuju izravno agencijama Unije.

Članak 8.

Djelovanja Unije i hitna pomoć u trećim zemljama ili u odnosu na treće zemlje

1. Komisija može odlučiti financirati djelovanja Unije i hitnu pomoć u trećim zemljama ili u odnosu na treće zemlje u skladu s ciljevima i djelovanjima definiranim u posebnim uredbama.
2. Ako se takva djelovanja provode izravno, zahtjev za dodjelu bespovratnih sredstava mogu podnijeti sljedećim subjektima:
  - (a) države članice;
  - (b) treće zemlje, u odgovarajuće opravdanim slučajevima ako su bespovratna sredstva potrebna za ostvarivanje ciljeva ove Uredbe i posebnih uredbi;
  - (c) zajednička tijela koja osnivaju treće zemlje i Unija ili države članice;
  - (d) međunarodne organizacije, uključujući regionalne organizacije, tijela, odjele i misije UN-a, međunarodne financijske institucije i razvojne banke te institucije s međunarodnom nadležnošću ako doprinose ciljevima dotične posebne uredbe ili više njih;
  - (e) MOCK, Međunarodna federacija nacionalnih društava Crvenog križa i Crvenog polumjeseca;
  - (f) nevladine organizacije osnovane i registrirane u Uniji i u zemljama koje su povezane s provedbom, primjenom i razvojem schengenske pravne stečevine.

(g) agencije Unije za hitnu pomoć.

Članak 9.

Tehnička pomoć na inicijativu Komisije

1. Na inicijativu ili u ime Komisije posebnim se uredbama mogu podržati pripremne mjere, mjere za praćenje, upravna i tehnička pomoć, evaluacija, revizija i kontrolne mjere i aktivnosti potrebne za provedbu ove Uredbe i posebnih uredaba.
2. Te mjere i aktivnosti iz stavka 1. mogu obuhvaćati:
  - (a) pomoć u pripremi i vrednovanju projekata;
  - (b) potporu za institucionalno jačanje i izgradnju administrativnih kapaciteta za djelotvorno upravljanje ovom Uredbom i posebnim uredbama;
  - (c) mjere vezane uz analizu, upravljanje, praćenje, razmjenu informacija i provedbu ove Uredbe i posebnih uredaba, kao i mjere koje se odnose na provedbu sustava kontrole te tehničku i administrativnu pomoć;
  - (d) evaluacije, izvještaje stručnjaka, statističke podatke i studije, uključujući one opće prirode koji se odnose na funkcioniranje posebnih uredaba;
  - (e) djelovanja u cilju širenja informacija, podrške umrežavanju, provedbe komunikacijskih aktivnosti, jačanja svijesti i promicanja suradnje i razmjena iskustva, uključujući s trećim zemljama. Radi postizanja veće učinkovitosti komuniciranja sa širom javnošću i snažnije sinergije između komunikacijskih aktivnosti poduzetih na inicijativu Komisije, sredstva namijenjena za komunikacijske aktivnosti u okviru ove Uredbe također doprinose obuhvaćanju korporativne komunikacije o političkim prioritetima Unije, pod uvjetom da su oni povezani s općim ciljevima ove Uredbe i posebnih uredaba;
  - (f) ugradnju, ažuriranje, funkcioniranje i međupovezivanje računalnih sustava za upravljanje, praćenje, reviziju, kontrolu i evaluaciju;
  - (g) oblikovanje zajedničkog okvira za evaluaciju i praćenje, kao i sustava pokazatelja, uzimajući u obzir, prema potrebi, nacionalne pokazatelje;
  - (h) djelovanja u cilju poboljšanja metoda za evaluaciju i razmjenu informacija o praksi evaluacije;
  - (i) konferencije, seminare, radionice i druge uobičajene mjere informiranja i osposobljavanja o provođenju ove Uredbe i posebnih uredaba namijenjene nadležnim tijelima i korisnicima;
  - (j) djelovanja povezana s otkrivanjem i sprečavanjem prijevara;
  - (k) djelovanja povezana s revizijom.
3. Mjere i aktivnosti iz stavka 1. također se mogu odnositi na prethodne i sljedeće financijske okvire.

POGLAVLJE IV.

NACIONALNI PROGRAMI

ODJELJAK 1.

Okvir za programiranje i provedbu

Članak 10.

Programiranje

Ciljevi posebnih uredaba ostvaruju se u okviru višegodišnjeg programiranja za razdoblje 2014. –2020., podložno preispitivanju u sredini razdoblja u skladu s člankom 15.

Članak 11.

Supsidijarna i proporcionalna intervencija

1. Države članice i njihova nadležna tijela, definirana u članku 25., odgovorna su za provedbu programa i izvršavanje svojih zadaća u okviru ove Uredbe i posebnih uredbama na odgovarajućoj razini, u skladu s institucionalnim, pravnim i financijskim okvirom države članice o kojoj je riječ te u skladu s ovom Uredbom i posebnim uredbama.
2. Modaliteti za provedbu i korištenje potpore predviđeni u okviru posebnih uredbama, a posebno financijski i administrativni resursi potrebni u vezi s izvješćivanjem, evaluacijom, upravljanjem i kontrolom, uzimaju u obzir načelo proporcionalnosti, s obzirom na stupanj dodijeljene potpore, time smanjujući administrativno opterećenje i olakšavajući učinkovitu provedbu.

Članak 12.

Partnerstvo

1. Svaka država članica u skladu s nacionalnim pravilima i praksom te podložno bilo kakvim primjenjivim sigurnosnim zahtjevima, uspostavlja partnerstvo s mjerodavnim tijelima i subjektima radi obavljanja uloge određene u stavku 3. Partnerstvo prema potrebi uključuje mjerodavna tijela javne vlasti na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini. Ono također uključuje, ako se to smatra potrebnim, mjerodavne međunarodne organizacije, nevladine organizacije i socijalne partnere.
2. Partnerstvo se provodi uz puno poštovanje odgovarajuće institucionalne, pravne i financijske nadležnosti svake od kategorija partnera.
3. Država članica uključuje partnerstvo u pripremu, provedbu, praćenje i evaluaciju nacionalnih programa. Sastav partnerstva može biti različit u različitim fazama programa.
4. Svaka država članica osniva odbor za praćenje radi pružanja potpore provedbi nacionalnih programa.
5. Komisija može pružiti smjernice o praćenju nacionalnih programa te, ako je to potrebno i može, u dogovoru s državom članicom o kojoj je riječ, sudjelovati u radu odbora za praćenje u savjetodavnom svojstvu.

Članak 13.

Dijalog o politikama

1. Kako bi se olakšala priprema nacionalnih programa, svaka država članica i Komisija vode dijalog na razini viših službenika, uzimajući u obzir odgovarajuće okvirne vremenske okvire utvrđene u članku 14. Dijalog mora biti usmjeren na sveukupne rezultate koje treba ostvariti putem nacionalnih programa kako bi se odgovorilo na potrebe i prioritete država članica u područjima intervencije koja su obuhvaćena posebnim uredbama, uzimajući u obzir početno stanje u državi članici o kojoj je riječ i ciljeve posebnih uredbama. Dijalog također predstavlja priliku za razmjenu stajališta o djelovanjima Unije. Ishod dijaloga služi kao nit vodilja za pripremu i odobravanje nacionalnih programa i uključuje naznaku datuma kada se očekuje da će država članica dostaviti nacionalne programe Komisiji, što omogućava pravodobno donošenje programa. Taj se ishod bilježi u usuglašenom zapisniku.
2. Ako se radi o djelovanju koje je potrebno provoditi u trećim zemljama i u odnosu na treće zemlje, takvo djelovanje nije izravno usmjereno na razvoj, a dijalogom o politikama nastoji se postići potpuna usklađenost s načelima i općim ciljevima vanjskog djelovanja i vanjske politike Unije u odnosu na zemlju ili regiju o kojoj je riječ.
3. Nakon završetka dijaloga o politikama, Komisija obavješćuje Europski parlament o cjelokupnom ishodu.
4. Ako država članica i Komisija smatraju da je to potrebno, dijalog o politikama može se ponoviti nakon preispitivanja u sredini razdoblja iz članka 15. kako bi se ponovno procijenile potrebe te države članice i prioritete Unije.

Članak 14.

Priprema i odobravanje nacionalnih programa

1. Svaka država članica na temelju ishoda dijaloga o politikama iz članka 13. stavka 1. predlaže višegodišnji nacionalni program u skladu s posebnim uredbama.
2. Svaki predloženi nacionalni program obuhvaća financijske godine u razdoblju od 1. siječnja 2014. do 31. prosinca 2020. i sastoji se od sljedećih elemenata:
  - (a) opisa početnog stanja u državi članici, upotpunjenog potrebnim činjeničnim informacijama u svrhu ispravne procjene zahtjeva;
  - (b) analize zahtjeva u državi članici i nacionalnih ciljeva osmišljenih za ispunjavanje tih zahtjeva tijekom razdoblja obuhvaćenog programom;
  - (c) odgovarajuće strategije kojom se utvrđuju ciljevi koje je potrebno ostvariti uz potporu iz proračuna Unije, zajedno sa specifičnim ciljevima za njihovo ostvarivanje, okvirnim rasporedom i primjerima djelovanja predviđenim za ostvarivanje tih ciljeva;
  - (d) opisa načina na koji su obuhvaćeni ciljevi posebnih uredbama;
  - (e) mehanizama kojima se osigurava usklađivanje između instrumenata ustanovljenih posebnim uredbama i drugih instrumenata Unije i nacionalnih instrumenata;
  - (f) informacija o okviru za praćenje i evaluaciju koji je potrebno uspostaviti i pokazatelja koji će se koristiti za mjerenje napretka u provedbi ciljeva koji se žele postići u odnosu na početno stanje u državi članici;
  - (g) provedbenih odredaba za nacionalni program uz navođenje nadležnih tijela te sažetog opisa predviđenog sustava upravljanja i kontrole;
  - (h) sažetog opisa pristupa koji je odabran za provedbu načela partnerstva utvrđenog u članku 12.;
  - (i) nacrtu financijskog plana okvirno raščlanjenog na financijske godine razdoblja, uključujući navođenje rashoda za tehničku pomoć;
  - (j) mehanizama i metoda koje je potrebno koristiti za objavljivanje nacionalnog programa.
3. Države članice Komisiji dostavljaju predložene nacionalne programe najkasnije tri mjeseca nakon zaključenja dijaloga o politikama iz članka 13.
4. Komisija putem provedbenih akata donosi modele u skladu s kojima se izrađuju nacionalni programi. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 59. stavka 3.
5. Prije nego što odobri predloženi nacionalni program Komisija ispituje:
  - (a) njegovu dosljednost s ciljevima posebnih uredbama i ishodom dijaloga o politikama iz članka 13. stavka 1.;
  - (b) raspodjelu financijskih sredstava Unije na ciljeve s obzirom na zahtjeve posebnih uredbama te, ako je to relevantno, obrazloženje bilo kakvog odstupanja od minimalnih udjela određenih u posebnim uredbama;
  - (c) značaj ciljeva, specifičnih ciljeva, pokazatelja, rasporeda i primjera djelovanja predviđenih u prijedlogu nacionalnog programa s obzirom na strategiju koju su predložile države članice;
  - (d) značaj provedbenih odredaba iz stavka 2. točke (g) s obzirom na predviđeno djelovanje;
  - (e) usklađenost predloženog programa s pravom Unije;

- (f) komplementarnost s potporama iz drugih fondova Unije, uključujući Europski socijalni fond;
- (g) kada je to primjenjivo u okviru posebne uredbe, za ciljeve i primjere djelovanja u trećim zemljama ili u odnosu na treće zemlje, usklađenost s načelima i općim ciljevima vanjskog djelovanja i vanjske politike Unije u vezi sa zemljom ili regijom o kojoj je riječ.
6. Komisija iznosi svoje primjedbe u roku od tri mjeseca od dana podnošenja predloženog nacionalnog programa. Ako Komisija smatra da predloženi nacionalni program nije usklađen s ciljevima posebnih uredbi s obzirom na nacionalnu strategiju ili da financijska sredstva Unije koja trebaju biti dodijeljena tim ciljevima nisu dostatna ili da program nije u skladu s pravom Unije, ona poziva dotičnu državu članicu da dostavi sve potrebne dodatne informacije i, prema potrebi, izmijeni predloženi nacionalni program.
7. Komisija odobrava svaki nacionalni program najkasnije šest mjeseci nakon službenog podnošenja od strane države članice, pod uvjetom da su sve primjedbe Komisije primjereno uzete u obzir.
8. Ne dovodeći u pitanje stavak 7., Komisija obavještuje Europski parlament o cjelokupnom ishodu primjene stavaka 5. i 6., uključujući o sukladnosti ili odstupanju od minimalnih postotaka određenih za pojedinačni cilj u relevantnim posebnim uredbama.
9. S obzirom na nove ili nepredviđene okolnosti, na inicijativu Komisije ili države članice o kojoj se radi odobreni nacionalni program može se ponovno ispitati i, prema potrebi, pregledati u odnosu na ostatak programskog razdoblja.

Članak 15.

Preispitivanje u sredini razdoblja

1. Komisija i svaka država članica moraju u 2018. preispitati stanje, s obzirom na privremena izvješća o evaluaciji koja su države članice podnijele u skladu s člankom 57. stavkom 1. točkom (a), i s obzirom na razvoj politika Unije i države članice o kojoj je riječ.
2. Nakon preispitivanja iz stavka 1. i s obzirom na njegov ishod nacionalni programi mogu biti pregledani.
3. Pravila utvrđena u članku 14. o pripremi i odobravanju nacionalnih programa primjenjuju se *mutatis mutandis* na pripremu i odobravanje pregledanih nacionalnih programa.
4. Nakon dovršetka preispitivanja u sredini razdoblja te u sklopu privremene evaluacije iz članka 57. stavka 2. točke (a), Komisija šalje izvješće o preispitivanju u sredini razdoblja Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija.

Članak 16.

Struktura financiranja

1. Financijski doprinosi osigurani u okviru nacionalnih programa imaju oblik bespovratnih sredstava.
2. Djelovanja koja se podupiru u okviru nacionalnih programa sufinanciraju se iz javnih ili privatnih izvora, neprofitne su naravi i ne financiraju se iz drugih izvora koji su obuhvaćeni proračunom Unije.
3. Doprinosi iz proračuna Unije ne smiju premašiti 75 % ukupnih prihvatljivih rashoda projekta.
4. Doprinosi iz proračuna Unije mogu se povećati na 90 % za posebna djelovanja ili strateške prioritete kako je definirano u posebnim uredbama.
5. Doprinosi iz proračuna Unije mogu se povećati na 90 % u iznimnim i odgovarajuće opravdanim okolnostima, na primjer ako zbog ekonomskog pritiska na nacionalni proračun projekti u protivnom ne bi bili provedeni, a ciljevi nacionalnog programa ne bi bili ostvareni.
6. Doprinosi iz proračuna Unije za tehničku pomoć na poticaj država članica može iznositi do 100 % ukupnih prihvatljivih rashoda.

Članak 17.**Opća načela prihvatljivosti**

1. Prihvatljivost rashoda određuje se na temelju nacionalnih pravila, osim ako su u ovoj Uredbi ili posebnim uredbama utvrđena posebna pravila.
2. U skladu s posebnim uredbama, da bi rashodi bili prihvatljivi, oni moraju biti:
  - (a) obuhvaćeni područjem primjene posebnih uredbi i njihovim ciljevima;
  - (b) potrebni za provedbu aktivnosti obuhvaćenih odnosnim projektom;
  - (c) razumni i u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja, osobito vrijednosti za novac i troškovne djelotvornosti.
3. Rashodi su prihvatljivi za potporu u okviru posebnih uredbi:
  - (a) ako ih je korisnik generirao između 1. siječnja 2014. i 31. prosinca 2022. i
  - (b) ako su doista plaćeni od imenovanog odgovornog tijela između 1. siječnja 2014. i 30. lipnja 2023.
4. Odstupajući od stavka 3., rashodi plaćeni u 2014. također su prihvatljivi ako ih je platilo odgovorno tijelo prije nego što je službeno imenovano u skladu s člankom 26., pod uvjetom da su sustavi upravljanja i kontrole koji su se primjenjivali prije nego što je ono službeno imenovano bili isti kao oni koji budu na snazi nakon što je odgovorno tijelo službeno imenovano.
5. Rashodi iz zahtjeva za plaćanje koje je korisnik uputio odgovornom tijelu moraju biti potkrijepljeni računima ili računovodstvenim dokumentima jednake dokazne snage, osim za oblike potpore u okviru članka 18. stavka 1. točaka (b), (c) i (d). Za takve oblike potpore, odstupajući od stavka 3. ovog članka, iznosi u zahtjevu za plaćanje predstavljaju trošak koji je odgovorno tijelo nadoknadilo korisniku.
6. Neto prihodi izravno ostvareni u okviru projekta tijekom njegove provedbe koji nisu bili uzeti u obzir u trenutku odobrenja projekta oduzimaju se od prihvatljivih rashoda projekta najkasnije u konačnom zahtjevu za plaćanje koji podnosi korisnik.

Članak 18.**Prihvatljivi rashodi**

1. Prihvatljivi rashodi mogu se nadoknaditi u obliku:
  - (a) nadoknade stvarno nastalih i plaćenih prihvatljivih troškova, zajedno s amortizacijom, kada je to primjenjivo;
  - (b) standardnih ljestvica troškova po jedinici;
  - (c) jednokratnih iznosa;
  - (d) paušalnog financiranja, utvrđeno primjenom postotka na jednu ili više definiranih kategorija troškova.
2. Mogućnosti iz stavka 1. mogu se kombinirati ako svaka mogućnost obuhvaća različite kategorije troškova ili ako se koriste za različite projekte koji čine dio jednog djelovanja ili za uzastopne faze jednog djelovanja.
3. Ako se projekt provodi isključivo putem javne nabave radova, robe ili usluga, primjenjuje se samo stavak 1. točka (a). Ako je javna nabava u okviru projekta ograničena na određene kategorije troškova, sve mogućnosti iz stavka 1. mogu se primijeniti.
4. Iznosi iz stavka 1. točaka (b), (c) i (d) utvrđuju se na jedan od sljedećih načina:
  - (a) poštenom, pravednom i provjerljivom metodom izračuna koja se temelji na:
    - i. statističkim podacima ili drugim objektivnim informacijama;

- ii. provjerenim podacima pojedinih korisnika za proteklo razdoblje; ili
  - iii. primjeni uobičajenih praksi troškovnog računovodstva pojedinih korisnika;
- (b) u skladu s pravilima za primjenu odgovarajuće ljestvice jediničnih troškova, jednokratnih i paušalnih iznosa primjenjivih u politikama Unije za sličnu vrstu projekta i korisnika;
- (c) u skladu s pravilima za primjenu odgovarajuće ljestvice jediničnih troškova, jednokratnih i paušalnih iznosa koji se primjenjuju u okviru programa za bespovratna sredstva koje u cijelosti financira država članica o kojoj je riječ za sličnu vrstu projekta i korisnika.
5. U dokumentu u kojem se određuju uvjeti potpore za svaki projekt određuje se metoda koju je potrebno primijeniti za utvrđivanje troškova projekta i uvjeta za isplatu bespovratnih sredstava.
6. Ako provedba projekta rezultira neizravnim troškovima, oni se mogu izračunati kao paušalni iznos na jedan od sljedećih načina:
- (a) paušalni iznos do najviše 25 % prihvatljivih izravnih troškova, pod uvjetom da se stopa izračunava na temelju poštene, pravedne i provjerljive metode izračuna ili metode koja se primjenjuje u okviru programa za bespovratna sredstva koje u cijelosti financira država članica o kojoj je riječ za sličnu vrstu projekta i korisnika;
  - (b) paušalni iznos od najviše 15 % prihvatljivih izravnih troškova osoblja, pri čemu se od države članice o kojoj je riječ ne traži da provodi bilo kakve izračune radi utvrđivanja primjenjive stope;
  - (c) paušalni iznos koji se primjenjuje na prihvatljive izravne troškove koji se temelji na postojećim metodama i odgovarajućim stopama, primjenjiv u politikama Unije za sličnu vrstu projekta i korisnika.
7. Za potrebe određivanja troškova osoblja u vezi s provedbom projekta, primjenjiva satnica može se izračunati dijeljenjem posljednjih zabilježenih godišnjih bruto troškova zapošljavanja s 1 720 sati.
8. Osim metoda utvrđenih u stavku 4., ako doprinos iz proračuna Unije ne prelazi 100 000 EUR, iznosi navedeni u stavku 1. točkama (b), (c) i (d) mogu se utvrditi za svaki pojedinačni slučaj upućivanjem na nacrt proračuna koji je prethodno odobrilo odgovorno tijelo.
9. Troškovi amortizacije mogu se smatrati prihvatljivima ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:
- (a) ako pravila o prihvatljivosti nacionalnog programa to dozvoljavaju;
  - (b) ako je iznos rashoda odgovarajuće opravdan popratnim dokumentima čija je dokazna snaga jednaka onoj koju imaju računi za prihvatljive troškove u slučaju ako je nadoknada izvršena u obliku iz stavka 1. točke (a);
  - (c) troškovi se odnose isključivo na razdoblje potpore projekta;
  - (d) potpora iz proračuna Unije nije doprinijela stjecanju amortiziranih sredstava.
10. Ne dovodeći u pitanje članak 43., za potrebe stavka 8. ovog članka, države članice čija nacionalna valuta nije euro mogu primjenjivati tečaj za preračunavanje eura utvrđen na dan odobrenja projekta ili potpisivanja sporazuma o projektu, na temelju mjesečnog obračunskog tečaja koji je Komisija objavila elektroničkim putem. Tečaj za preračunavanje eura ne podliježe promjeni za vrijeme trajanja projekta.

Članak 19.

Neprihvatljivi rashodi

Sljedeći troškovi nisu prihvatljivi za doprinos iz proračuna Unije u okviru posebnih uredaba:

- (a) kamate na dug;
- (b) kupnja zemljišta na kojemu se nije gradilo;

- (c) kupnja zemljišta na kojemu se gradilo, ako je zemljište potrebno za provedbu projekta, u iznosu većem od 10 % ukupnih prihvatljivih troškova za projekt o kojemu je riječ;
- (d) porez na dodanu vrijednost (PDV) osim kada se prema nacionalnim propisima o PDV-u ne može tražiti njegov povrat.

Članak 20.

Tehnička pomoć na poticaj država članica

1. Na poticaj države članice posebnim se uredbama za svaki nacionalni program mogu podržavati pripremne mjere, mjere za upravljanje, praćenje, evaluaciju, informiranje i komunikaciju, umrežavanje, kontrolu i reviziju, kao i mjere za jačanje administrativnih kapaciteta za provedbu ove Uredbe i posebnih uredbaba.
2. Mjere iz stavka 1. mogu uključivati:
  - (a) rashode povezane s pripremom, odabirom, vrednovanjem, upravljanjem i praćenjem programa, djelovanjâ ili projekata;
  - (b) rashode povezane s revizijama i kontrolama na licu mjesta u vezi s djelovanjima ili projektima;
  - (c) rashode povezane s evaluacijom programa, djelovanjâ ili projekata;
  - (d) rashode povezane s informacijama, širenjem i transparentnošću u vezi s programima, djelovanjima ili projektima, uključujući rashode koji nastaju primjenom članka 53. i rashode za kampanje radi informiranja i jačanja svijesti o cilju programa, koje su organizirane, između ostalog, na lokalnoj razini;
  - (e) rashode za nabavu, ugradnju i održavanje računalnih sustava za upravljanje, praćenje i evaluaciju ove Uredbe i posebnih uredbaba;
  - (f) rashode za sjednice odborâ za praćenje i pododborâ u vezi provedbe djelovanjâ; uključujući i troškove stručnjaka i drugih sudionika u tim odborima, te uključujući sudionike iz trećih zemalja kada je njihova prisutnost bitna za djelotvornu provedbu programâ, djelovanjâ ili projekata;
  - (g) rashode za jačanje administrativnih kapaciteta za provedbu ove Uredbe i posebnih uredbaba.
3. Države članice mogu koristiti odobrena sredstva kao potporu djelovanjima za smanjenje administrativnog opterećenja za korisnike i nadležna tijela iz članka 25., uključujući sustave za elektroničku razmjenu podataka kao i za djelovanja za jačanje kapaciteta nadležnih tijela i korisnika države članice za primjenu i korištenje potpore koja se osigurava u okviru posebnih uredbaba.
4. Djelovanja se također mogu odnositi na prethodne i sljedeće financijske okvire.
5. Kad je jedno ili više nadležnih tijela zajedničko za dva ili više nacionalna programa, odobrena sredstva za rashode za tehničku pomoć mogu se, bilo djelomično ili u cijelosti, objediniti za svaki od programa o kojima je riječ.

ODJELJAK 2.

Upravljanje i kontrola

Članak 21.

Opća načela sustava upravljanja i kontrole

U svrhu provedbe svojeg nacionalnog programa, svaka država članica uspostavlja sustav upravljanja i kontrole koji osigurava:

- (a) opis funkcija svakog tijela koje je uključeno u upravljanje i kontrolu te raspodjelu funkcija unutar svakog tijela;
- (b) usklađenost s načelom razdvajanja funkcija između tih tijela i unutar njih;

- (c) postupke za osiguravanje ispravnosti i pravilnosti iskazanih rashoda;
- (d) računalne sustave za računovodstvo, za pohranu i prijenos financijskih podataka i podataka o pokazateljima, za praćenje i izvješćivanje;
- (e) sustave za izvješćivanje i praćenje kada odgovorno tijelo provedbu zadaća povjeri drugom tijelu;
- (f) modalitete za reviziju funkcioniranja sustava upravljanja i kontrole;
- (g) sustave i postupke za osiguravanje odgovarajući traga potrebnog za reviziju;
- (h) sprječavanje, otkrivanje i ispravljanje nepravilnosti, uključujući prijevare, te povrat nepropisno isplaćenih iznosa, zajedno sa svim kamatama na zakašnjela plaćanja.

Članak 22.

Odgovornosti u okviru zajedničkog upravljanja

U skladu s načelom zajedničkog upravljanja, države članice i Komisija odgovorne su za upravljanje nacionalnim programima i nadzor nad njima u skladu sa svojim odgovornostima utvrđenim u ovoj Uredbi i posebnim uredbama.

Članak 23.

Odgovornosti korisnika

Korisnici u potpunosti surađuju s Komisijom i nadležnim tijelima kada ona obavljaju svoje funkcije i zadaće u vezi s ovom Uredbom i posebnim uredbama.

Članak 24.

Odgovornosti država članica

1. Države članice ispunjavaju svoje obveze vezane uz upravljanje, kontrolu i reviziju te preuzimaju nastale odgovornosti koje su utvrđene u pravilima o zajedničkom upravljanju određenima Uredbi (EU, Euratom) br. 966/2012 i u ovoj Uredbi.
2. Države članice osiguravaju da su njihovi sustavi upravljanja i kontrole za nacionalne programe uspostavljeni u skladu s ovom Uredbom i da ti sustavi djeluju djelotvorno.
3. Države članice dodjeljuju odgovarajuća sredstva svakom nadležnom tijelu kako bi ono moglo ispunjavati svoje funkcije tijekom cjelokupnog programskog razdoblja.
4. Države članice uspostavljaju transparentna pravila i postupke za odabir i provedbu projekata u skladu s ovom Uredbom i posebnim uredbama.
5. Sve službene razmjene informacija između države članice i Komisije provode se pomoću sustava za elektroničku razmjenu podataka. Komisija putem provedbenih akata utvrđuje uvjeta koje taj sustav za elektroničku razmjenu podataka treba ispuniti. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 59. stavka 3.

Članak 25.

Nadležna tijela

1. Za potrebe ove Uredbe i posebnih uredbi nadležna tijela su:
  - (a) odgovorno tijelo: tijelo iz javnog sektora države članice o kojoj je riječ koje je imenovano tijelo u smislu članka 59. stavka 3. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 i koje je jedino odgovorno za pravilno upravljanje i kontrolu nacionalnog programa i za svu komunikaciju s Komisijom;

- (b) revizorsko tijelo: nacionalno javno tijelo ili subjekt koji je funkcionalno neovisan od odgovornog tijela te je odgovoran za izdavanje godišnjeg mišljenja iz članka 59. stavka 5. drugog podstavka Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012;
- (c) ovisno o slučaju, jedno ili više delegiranih tijela: svako javno ili privatno tijelo koje obavlja određene zadatke odgovornog tijela pod odgovornošću odgovornog tijela.

2. Svaka država članica utvrđuje pravila kojima se uređuje odnos između tijela iz stavka 1. i njihovi odnosi s Komisijom.

Članak 26.

Imenovanje odgovornih tijela

1. Države članice obavješćuju Komisiju o službenom imenovanju, u skladu s člankom 59. stavkom 3. Financijske uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012, na ministarskoj razini, odgovornih tijela u državama članicama nadležnih za upravljanje i kontrolu rashoda na temelju ove Uredbe, što je prije moguće nakon odobravanja nacionalnog programa.

2. Imenovanje iz stavka 1. provodi se ako tijelo ispunjava kriterije za imenovanje, a koji se odnose na unutarnje okruženje, aktivnosti kontrole, informacije i komunikaciju te praćenje koji su utvrđeni u ovoj Uredbi ili na temelju ove Uredbe.

3. Imenovanje odgovornog tijela se temelji na mišljenju revizorskog subjekta, koji može biti revizorsko tijelo, a koji ocjenjuje usklađenost odgovornog tijela s kriterijima za imenovanje. To tijelo može biti neovisna javna ustanova odgovorna za praćenje, evaluaciju i provedbu revizije uprave. Revizorski subjekt djeluje neovisno o odgovornom tijelu i obavlja svoj posao u skladu s međunarodno prihvaćenim revizijskim standardima. U skladu s člankom 59. stavkom 3. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012, države članice mogu temeljiti svoju odluku o imenovanju na tome jesu li sustavi upravljanja i kontrole u osnovi isti kao već postojeći sustavi iz prethodnog razdoblja i jesu li djelotvorno funkcionirali. Ako postojeći rezultati revizije i kontrole ukazuju na to da imenovana tijela više ne zadovoljavaju kriterije za imenovanje, države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da nedostaci u provedbi zadaća tih tijela budu otklonjeni, uključujući poništavanje imenovanja.

4. Kako bi se osiguralo pravilno funkcioniranje sustava, Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 58., koji se odnose na:

- (a) minimalne uvjete za imenovanje odgovornih tijela s obzirom na unutarnje okruženje, aktivnosti kontrole, informacije i komunikaciju te praćenje, kao i pravila za postupak provedbe i poništavanja imenovanja;
- (b) pravila vezana uz nadzor i postupak za preispitivanje imenovanja odgovornih tijela;
- (c) obveze odgovornih tijela u vezi s javnom intervencijom, kao i pravila o sadržaju njihovih nadležnosti u vezi s upravljanjem i kontrolom.

Članak 27.

Opća načela za kontrole koje provode odgovorna tijela

1. Odgovorna tijela provode sustavnu upravnu kontrolu i nadopunjuju je kontrolama na licu mjesta, uključujući, prema potrebi, nenajavljenim kontrolama na licu mjesta u odnosu na rashode u vezi s konačnim zahtjevima za plaćanje od strane korisnika koji su iskazani u godišnjim financijskim izvještajima s ciljem postizanja zadovoljavajuće razine pouzdanosti.

2. S obzirom na kontrole na licu mjesta, odgovorno tijelo uzima kontrolni uzorak iz cjelokupne populacije korisnika koji obuhvaća, prema potrebi, nasumični dio i dio utemeljen na riziku, kako bi se dobila reprezentativna stopa pogreške i minimalna razina pouzdanosti, uz istodobno utvrđivanje najvećih pogrešaka.

3. Odgovorno tijelo sastavlja izvješće o svakoj kontroli na licu mjesta.

4. Kada se čini da su utvrđeni problemi sustavnog karaktera i da stoga mogu predstavljati rizik za druge projekte, odgovorno tijelo osigurava provedbu daljnjeg ispitivanja kontrole, uključujući dodatne kontrole, ako je to potrebno, kako bi se utvrdio raspon tih problema i je li stopa pogreške iznad prihvatljive razine. Odgovorno tijelo poduzima potrebne preventivne i korektivne mjere i priopćuje ih Komisiji u sažetku iz članka 59. stavka 5. prvog podstavka točke (b) Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012.

5. Komisija putem provedbenih akata donosi potrebna pravila čiji je cilj ostvarivanje jedinstvene primjene ovog članka. Ta se pravila posebno mogu odnositi na sljedeće:

- (a) pravila o upravnim i kontrolama na licu mjesta, uključujući nenajavljene kontrole na licu mjesta, koje provodi odgovorno tijelo u pogledu poštovanja dužnosti, obveza i pravila o prihvatljivosti koja proizlaze iz primjene ove Uredbe i posebnih uredaba, uključujući pravila koja se odnose na razdoblje tijekom kojega bi trebalo čuvati popratne dokumente;
- (b) pravila o minimalnoj razini kontrola na licu mjesta potrebnih za djelotvorno upravljanje rizicima, kao i uvjete pod kojima države članice moraju povećati takve kontrole ili ih mogu smanjiti ako sustavi upravljanja i kontrole funkcioniraju pravilo, a stope pogrešaka su na prihvatljivoj razini;
- (c) pravila i metode za izvještavanje o provedenim kontrolama i provjerama i njihovim rezultatima.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 59. stavka 3.

Članak 28.

Isplate korisnicima

Odgovorna tijela osiguravaju da korisnici prime ukupan iznos javne potpore što je prije moguće i u cijelom iznosu. Nikakav iznos se ne oduzima niti zadržava i ne naplaćuju se nikakve posebne naknade ili druge pristojbe s jednakim učinkom koje bi umanjile te iznose za korisnike.

Članak 29.

Funkcije revizorskog tijela

1. Kako bi pružilo podršku mišljenju koje je dano u skladu s člankom 59. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012, revizorsko tijelo osigurava da se provode revizije sustava upravljanja i kontrole te prikladnog uzroka rashoda uključenog u godišnja financijska izvješća. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 58. ove Uredbe, vezano uz status revizorskih tijela i uvjete koje njihove revizije moraju ispunjavati.
2. Ako revizije provode tijela koja nisu revizorsko tijelo, revizorsko tijelo osigurava da svako takvo tijelo ima potrebno stručno znanje i funkcionalnu neovisnost.
3. Revizorsko tijelo osigurava da revizija ispunjava međunarodno prihvaćene revizijske standarde.

Članak 30.

Suradnja s revizorskim tijelima

1. Komisija surađuje s revizorskim tijelima radi usklađivanja njihovih odgovarajućih revizijskih planova i metoda i što je prije moguće razmjenjuje rezultate revizija provedenih nad sustavima upravljanja i kontrole kako bi na najbolji mogući način i razmjerno iskoristila sredstva za nadzor i izbjegla neopravdano udvostručavanje posla.
2. Komisija i revizorska tijela redovno se sastaju kako bi razmijenili stajališta o pitanjima u vezi s poboljšanjem sustava upravljanja i kontrole.

Članak 31.

Kontrole i revizije koje provodi Komisija

1. Komisija se oslanja na dostupne informacije, uključujući postupak imenovanja, zahtjev za isplatu godišnjeg iznosa iz članka 44., godišnja izvješća o provedbi i revizije koje provode nacionalna tijela i tijela Unije kako bi ocijenila jesu li države članice uspostavile sustave upravljanja i kontrole koji su usklađeni s ovom Uredbom te funkcioniraju li ti sustavi djelotvorno tijekom provedbe nacionalnih programa.

2. Ne dovodeći u pitanje revizije koje provode države članice, dužnosnici Komisije ili ovlaštene predstavnici Komisije mogu provoditi revizije ili kontrole na licu mjesta pod uvjetom da su o tome izvijestili nadležno nacionalno tijelo najmanje 12 radnih dana unaprijed, osim u hitnim slučajevima. Komisija poštuje načelo proporcionalnosti uzimajući u obzir potrebu za izbjegavanjem neopravdanog udvostručavanja revizija ili kontrola koje provode države članice, razinu rizika za proračun Unije te potrebu za smanjenjem administrativnog opterećenja za korisnike. Dužnosnici ili ovlaštene predstavnici države članice mogu sudjelovati u takvim revizijama ili kontrolama.

3. Područje revizija ili kontrola može posebno uključivati:

- (a) provjeru djelotvornog funkcioniranja sustava upravljanja i kontrole u nacionalnom programu ili u nekom njegovom dijelu;
- (b) usklađenost upravne prakse s pravilima Unije;
- (c) postojanje tražene popratne dokumentacije i njezinu korelaciju s djelovanjima koja se podupiru u okviru nacionalnih programa;
- (d) uvjete pod kojima su djelovanja poduzeta i pod kojima se kontroliraju;
- (e) ocjenu dobrog financijskog upravljanja djelovanjima i/ili nacionalnim programom.

4. Dužnosnici ili ovlaštene predstavnici Komisije, propisno ovlaštene za provođenje revizija ili kontrola na licu mjesta, imaju pristup svojoj potrebnoj evidenciji, dokumentima i metapodacima, bez obzira na medij na kojemu su isti pohranjeni, a koji se odnose na projekte i tehničku pomoć ili na sustave upravljanja i kontrole. Države članice na zahtjev Komisije dostavljaju kopije takve evidencije, dokumenata i metapodataka. Ovlašteni navedene u ovom stavku ne utječu na primjenu nacionalnih odredaba kojima se određena postupanja zadržavaju za posebno imenovane službenike u skladu s nacionalnim zakonodavstvom. Dužnosnici i ovlaštene predstavnici Komisije ne sudjeluju u, između ostalog, kućnim posjetima ili službenom ispitivanju osoba u okviru nacionalnog zakonodavstva. Međutim, oni imaju pristup na taj način pribavljenim informacijama ne dovodeći u pitanje nadležnosti nacionalnih sudova te uz puno poštovanje temeljnih prava pravnih subjekata o kojima je riječ.

5. Na zahtjev Komisije i uz suglasnost države članice o kojoj je riječ, nadležna tijela te države članice provode dodatne kontrole ili istrage u vezi s djelovanjima koja su obuhvaćena ovom Uredbom. U tim kontrolama mogu sudjelovati službenici Komisije ili osobe koje je imenovala Komisija. Kako bi poboljšala kontrole, Komisija može uz suglasnost država članica o kojima je riječ zahtijevati pomoć tijela tih država članica za određene kontrole ili istrage.

6. Komisija može zahtijevati od države članice da poduzme djelovanja potrebna za osiguravanje djelotvornog funkcioniranja njezinih sustava upravljanja i kontrole ili ispravnosti rashoda u skladu s primjenjivim pravilima.

ODJELJAK 3.

Financijsko upravljanje

Članak 32.

Proračunske obveze

1. Proračunske obveze Unije s obzirom na svaki nacionalni program izvršavaju se u godišnjim obrocima u razdoblju od 1. siječnja 2014. do 31. prosinca 2020.

2. Odluka Komisije o odobravanju svakog nacionalnog programa predstavlja odluku o financiranju u smislu članka 84. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 te, kada je o njoj obaviještena država članica o kojoj je riječ, pravnu obvezu u smislu te Uredbe.

3. Proračunska obveza za prvi obrok za svaki nacionalni program nastaje nakon što Komisija odobri nacionalni program.

4. Proračunske obveze za naknadne obroke Komisija izvršava prije 1. svibnja svake godine, na temelju odluke iz stavka 2. ovog članka, osim ako se primjenjuje članak 16. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012.

Članak 33.**Zajednička pravila za plaćanje**

1. Komisija isplaćuje doprinose nacionalnom programu iz proračuna Unije u skladu s odobrenim proračunskim sredstvima i s obzirom na raspoloživost sredstava. Svako se plaćanje knjiži na najstariju otvorenu proračunsku obvezu.
2. Plaćanja se obavljaju u obliku početnog predfinanciranja, godišnjeg predfinanciranja, plaćanja godišnjeg iznosa i plaćanja konačnog iznosa.
3. Primjenjuje se članak 90. Financijske Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012.

Članak 34.**Akumuliranje iznosa početnog predfinanciranja i godišnjih iznosa**

1. Ukupni iznos plaćanja početnog predfinanciranja i plaćanja godišnjeg iznosa ne smije prelaziti 95 % doprinosa dotičnom nacionalnom programu iz proračuna Unije.
2. Ako je dostignuta gornja granica od 95 %, države članice mogu nastaviti upućivati zahtjeve za plaćanje Komisiji.

Članak 35.**Modaliteti predfinanciranja**

1. Nakon što donese odluku kojom odobrava nacionalni program, Komisija imenovanom odgovornom tijelu u razdoblju od četiri mjeseca plaća početni iznos predfinanciranja za cjelokupno programsko razdoblje. Taj početni iznos predfinanciranja predstavlja 4 % ukupnog doprinosa dotičnom nacionalnom programu iz proračuna Unije. To plaćanje može biti podijeljeno u dva obroka, ovisno o raspoloživosti proračunskih sredstava.
2. Iznos godišnjeg predfinanciranja od 3 % ukupnog doprinosa dotičnom nacionalnom programu iz proračuna Unije isplaćuje se prije 1. veljače 2015. To iznosi 5 % ukupnog doprinosa dotičnom nacionalnom programu iz proračuna Unije za godine u razdoblju od 2016. do 2022.
3. Ako je nacionalni program odobren u 2015. ili kasnije, početno predfinanciranje i godišnje predfinanciranje isplaćuje se najkasnije 60 dana nakon odobrenja nacionalnog programa, ovisno o raspoloživosti proračunskih sredstava.
4. U slučaju izmjena ukupnog doprinosa nacionalnom programu iz proračuna Unije, iznosi početnog i godišnjeg predfinanciranja na odgovarajući se način revidiraju i odražavaju u odluci o financiranju.
5. Predfinanciranje se koristi za isplatu sredstava korisnicima koji provode nacionalni program, kao i nadležnim tijelima za rashode u vezi s tehničkom pomoći. U te svrhe ono bez odlaganja mora biti na raspolaganju odgovornom tijelu.

Članak 36.**Poravnanje predfinanciranja**

1. Iznos isplaćen kao početno predfinanciranje Komisija u cijelosti poravnava najkasnije nakon zaključenja nacionalnog programa, u skladu s člankom 40.
2. Iznos isplaćen na temelju godišnjeg predfinanciranja poravnava se u poslovnim knjigama Komisije u skladu s člankom 39.
3. Ukupni isplaćeni iznos predfinanciranja nadoknađuje se Komisiji ako u roku od 36 mjeseci od datuma kada je Komisija isplatila prvi obrok iznosa početnog predfinanciranja nije dostavljen zahtjev za plaćanje u skladu s člankom 44.
4. Kamate koje se ostvare u vezi s početnim predfinanciranjem knjiže se na dotični nacionalni program i oduzimaju od iznosa javnih rashoda navedenog u konačnom zahtjevu za plaćanje.

Članak 37.**Unutarnja namjena prihoda**

1. Sljedeći se iznosi smatraju unutarnjim namjenskim prihodom u smislu članka 21. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012:

- i. iznosi koji se na temelju članaka 45. i 47. ove Uredbe uplaćuju u proračun Unije, uključujući kamate,
- ii. iznosi koji se, nakon zaključenja programa u okviru prethodnog višegodišnjeg financijskog okvira uplaćuju u proračun Unije, uključujući kamate.

2. Iznosi iz stavka 1. uplaćuju se u proračun Unije te se, u slučaju ponovnog korištenja, primarno koriste za financiranje rashoda u okviru posebnih uredaba.

Članak 38.**Definicija financijske godine**

Za potrebe ove Uredbe financijska godina, iz članka 59. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012, obuhvaća plaćene rashode te prihode koji su primljeni i uneseni u račune odgovornog tijela u razdoblju koje počinje 16. listopada godine „n-1” i završava 15. listopada godine „n”.

Članak 39.**Isplata godišnjeg iznosa**

1. Komisija isplaćuje godišnji iznos na temelju financijskog plana koji je na snazi, godišnjih financijskih izvještaja za odgovarajuću financijsku godinu nacionalnog programa i odgovarajuće odluke o poravnanju.

2. Godišnji financijski izvještaji obuhvaćaju plaćanja koja je provelo odgovorno tijelo, uključujući plaćanja koja se odnose na tehničku pomoć, tijekom financijske godine za koju su ispunjeni zahtjevi u pogledu kontrole iz članka 27.

3. Ovisno o raspoloživosti proračunskih sredstava, godišnji iznos plaća se najkasnije u roku od šest mjeseci nakon što je Komisija ocijenila informacije i dokumente iz članka 44. stavka 1. i članka 54. prihvatljivima i nakon što je potvrđeno posljednje godišnje financijsko izvješće.

Članak 40.**Zaključenje programa**

1. Države članice do 31. prosinca 2023. dostavljaju sljedeće dokumente:

(a) informacije koje su potrebne za posljednja godišnja financijska izvješća, u skladu s člankom 44. stavkom 1.;

(b) zahtjev za plaćanje konačnog iznosa i

(c) završno izvješće o provedbi nacionalnog programa iz članka 54. stavka 1.

2. Plaćanja koja je odgovorno tijelo izvršilo između 16. listopada 2022. i 30. lipnja 2023. uključuju se u posljednja godišnja financijska izvješća.

3. Nakon primitka dokumenata navedenih u stavku 1. Komisija isplaćuje konačan iznos na temelju financijskog plana koji je na snazi, posljednjih godišnjih financijskih izvješća i odgovarajuće odluke o poravnanju.

4. Ovisno o raspoloživosti proračunskih sredstava, konačni iznos isplaćuje se najkasnije tri mjeseca nakon datuma poravnanja računa za završnu financijsku godinu ili mjesec dana nakon datuma prihvaćanja završnog izvješća o provedbi, ovisno o tomu koji je datum kasniji. Komisija u roku od šest mjeseci opoziva izdvojena sredstva preostala nakon plaćanja preostalog iznosa, ne dovodeći u pitanje članak 52.

Članak 41.**Prekid roka za plaćanje**

1. Dužnosnik za ovjeravanje na osnovi delegiranja ovlasti u smislu Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 može prekinuti rok za plaćanje koji je počeo teći na temelju zahtjeva za plaćanje na razdoblje od najviše šest mjeseci, ako je ispunjen barem jedan od sljedećih uvjeta:

- (a) ako slijedom informacija koje su dostavili nacionalno revizorsko tijelo ili revizorsko tijelo Unije, postoji jasan dokaz koji ukazuje na značajne nedostatke u funkcioniranju sustava upravljanja i kontrole;
- (b) ako dužnosnik za ovjeravanje na osnovi delegiranja ovlasti mora provesti dodatne provjere slijedom informacija koje su mu dostavljene, a koje ga upozoravaju na to da su rashodi u zahtjevu za plaćanje povezani s nepravilnošću koja ima ozbiljne financijske posljedice;
- (c) ako jedan ili više dokumenata koji se traže u skladu s člankom 44. stavkom 1. nisu dostavljeni.

Država članica može pristati na produljenje razdoblja prekida na dodatna tri mjeseca.

2. Dužnosnik za ovjeravanje na osnovi delegiranja ovlasti ograničava prekid na dio rashoda obuhvaćenih zahtjevom za plaćanje na koji utječu čimbenici iz stavka 1. prvog podstavka osim ako nije moguće utvrditi dio rashoda koji je obuhvaćen. Dužnosnik za ovjeravanje na osnovi delegiranja ovlasti pisanim putem odmah obavještava državu članicu i odgovorno tijelo o razlogu prekida i traži od njih da isprave situaciju. Prekid okončava dužnosnik za ovjeravanje na osnovi delegiranja ovlasti čim budu poduzete potrebne mjere.

Članak 42.**Obustava plaćanja**

1. Komisija može obustaviti isplatu cjelokupnog godišnjeg iznosa ili njegovog dijela ako:
  - (a) postoji ozbiljan nedostatak u djelotvornom funkcioniranju sustava upravljanja i kontrole nacionalnog programa koji je ugrozio doprinos Unije nacionalnom programu, a za koji nisu poduzete korektivne mjere;
  - (b) ako su rashodi u godišnjim financijskim izvještajima povezani s nepravilnošću koja ima ozbiljne financijske posljedice, a koja nije ispravljena ili
  - (c) ako država članica nije poduzela potrebno djelovanje za ispravak stanja što dovodi do prekida na temelju članka 41.
2. Komisija može odlučiti obustaviti plaćanje cjelokupnog godišnjeg iznosa ili njegovog dijela nakon što je državi članici o kojoj je riječ dala mogućnost da iznese svoje primjedbe.
3. Komisija prekida obustavu plaćanja cjelokupnog godišnjeg iznosa ili njegovog dijela ako država članica o kojoj je riječ poduzme potrebne mjere koje omogućuju prekid obustave.

Članak 43.**Upotreba eura**

1. Iznosi utvrđeni u nacionalnim programima koje dostavljaju države članice, predviđanja rashoda, izvještaji o rashodima, zahtjevi za plaćanje, godišnji financijski izvještaji i rashodi navedeni u godišnjim i završnim izvješćima o provedbi izražavaju se u eurima.

2. Države članice čija valuta nije euro na dan podnošenja zahtjeva za plaćanje preračunavaju u eure iznose rashoda koji su nastali u nacionalnoj valuti. Ti se iznosi preračunavaju u euro uporabom mjesečnog obračunskog tečaja Komisije za mjesec tijekom kojeg su rashodi registrirani u računima odgovornog tijela za predmetni nacionalni program. Komisija svaki mjesec objavljuje devizni tečaj u elektroničkom obliku.

3. U slučajevima kada euro postane valuta države članice, postupak preračunavanja određen u stavku 2. i dalje se primjenjuje na sve rashode koji su zabilježeni u računima od strane odgovornog tijela prije datuma stupanja na snagu fiksnog tečaja za konverziju između nacionalne valute i eura.

ODJELJAK 4.

Poravnanje računa i financijske korekcije

Članak 44.

Zahtjev za isplatu godišnjeg iznosa

1. Svaka država članica do 15. veljače u godini koja slijedi nakon financijske godine podnosi Komisiji dokumente i informacije koji se zahtijevaju prema članku 59. stavku 5. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012. Dostavljeni dokumenti služe kao zahtjev za plaćanje godišnjeg iznosa. Rok od 15. veljače Komisija može, nakon obavijesti države članice o kojoj je riječ, u iznimnim slučajevima produljiti najkasnije do 1. ožujka. Države članice mogu na odgovarajućoj razini objaviti tu informaciju.

2. Komisija može zatražiti od države članice da dostavi dodatne informacije za potrebe godišnjeg poravnanja računa. Ako država članica ne dostavi tražene informacije do roka za dostavljanje informacija koji je utvrdila Komisija, Komisija može donijeti odluku o poravnanju računa na temelju informacija koje su joj na raspolaganju.

3. Komisija putem provedbenih akata donosi modele u skladu s kojima se izrađuju dokumenti iz stavka 1. Ti se provedbeni akti donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 59. stavka 2.

Članak 45.

Godišnje poravnanje računa

1. Do 31. svibnja godine koja slijedi nakon financijske godine Komisija odlučuje o poravnanju godišnjih financijskih izvještaja za svaki nacionalni program. Odluka o poravnanju obuhvaća potpunost, točnost i istinitost dostavljenih godišnjih financijskih izvještaja i ne dovodi u pitanje bilo kakve naknadne financijske korekcije.

2. Komisija putem provedbenih akata utvrđuje modalitete provedbe postupka godišnjeg poravnanja računa s obzirom na mjere koje treba poduzeti u vezi s donošenjem odluke i njezinom provedbom, uključujući razmjenu informacija između Komisije i država članica i rokove koje je potrebno poštovati. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 59. stavka 3.

Članak 46.

Financijske korekcije država članica

Države članice dužne su provesti financijske korekcije potrebne u vezi s pojedinačnim ili sustavnim nepravilnostima koje su otkrivene u okviru nacionalnih programa. Financijske korekcije podrazumijevaju ukidanje cjelokupnog dotičnog doprinosa iz proračuna Unije ili njegovog dijela. Države članice uzimaju u obzir prirodu i ozbiljnost nepravilnosti i financijski gubitak za proračun Unije te provode razmjernu korekciju. Ukinuti iznosi i vraćeni iznosi, kao i pripadajuća kamata, preraspoređuju se na nacionalni program o kojem je riječ, osim iznosa koji proizlaze iz nepravilnosti koje su utvrdili Revizorski sud i službe Komisije, uključujući OLAF. Nakon zaključenja nacionalnog programa država članica o kojoj je riječ vraća iznose koji su vraćeni u proračun Unije.

Članak 47.

Potvrđivanje usklađenosti i financijske korekcije Komisije

1. Komisija provodi financijske korekcije ukidanjem cjelokupnog doprinosa Unije nacionalnom programu ili dijela doprinosa Unije nacionalnom programu i izvršavanjem povrata od države članice o kojoj je riječ kako bi se iz financiranja Unije isključio svaki rashod kojim se krši mjerodavno pravo, uključujući u vezi s nedostacima u sustavima upravljanja i kontrole država članica koje je utvrdila Komisija ili Revizorski sud.

2. Kršenje mjerodavnog prava dovodi do financijske korekcije samo u vezi s rashodom koji je prijavljen Komisiji i ako je ispunjen jedan od sljedećih uvjeta:

- (a) ako je kršenje utjecalo na odabir projekta u okviru nacionalnog programa ili - ako zbog prirode kršenja nije moguće utvrditi taj utjecaj - postoji opravdani rizik da je kršenje imalo takav učinak;
- (b) ako je kršenje utjecalo na prijavljeni iznos rashoda za nadoknadu iz proračuna Unije ili u slučajevima u kojima zbog prirode kršenja nije moguće kvantificirati njegov financijski utjecaj, no postoji opravdani rizik da je kršenje prouzročilo takav učinak.

3. Pri odlučivanju o financijskoj korekciji na temelju stavka 1. Komisija poštuje načelo proporcionalnosti uzimajući u obzir prirodu i ozbiljnost kršenja mjerodavnog prava i njegove financijske učinke na proračun Unije.

4. Prije donošenja odluke o odbijanju financiranja nalazi Komisije i odgovori države članice priopćuju se u pisanom obliku, nakon čega dvije strane nastoje postići dogovor o djelovanju koje je potrebno poduzeti.

5. Financiranje ne može biti odbijeno za:

- (a) rashode koji su nastali za odgovorno tijelo više od 36 mjeseci prije nego što Komisija pisanim putem obavijesti državu članicu o svojim nalazima;
- (b) rashode za višegodišnja djelovanja u okviru nacionalnih programa ako konačna obveza za korisnika nastaje više od 36 mjeseci prije nego što Komisija pisanim putem obavijesti državu članicu o svojim nalazima;
- (c) rashode za djelovanje iz nacionalnih programa, osim onih iz točke (b), za koje se plaćanje ili, ovisno o slučaju, konačno plaćanje od strane odgovornog tijela izvršava više od 36 mjeseci prije nego što Komisija pisanim putem obavijesti državu članicu o svojim nalazima.

6. Komisija putem provedbenih akata utvrđuje modalitete provedbe potvrđivanja usklađenosti u pogledu mjera koje treba poduzeti u vezi s donošenjem odluke i njezinom provedbom, uključujući razmjenu informacija između Komisije i država članica i rokove koje je potrebno poštovati. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 59. stavka 3.

Članak 48.

Obveze država članica

Financijska korekcija Komisije ne dovodi u pitanje obvezu države članice da nastavi s povratom sredstava prema članku 21. točki (h) ove Uredbe i da vrati državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a i prema članku 14. Uredbe Vijeća (EZ) br. 659/1999⁽¹⁾.

Članak 49.

Povrat sredstava

1. Svaki povrat sredstava koji je potrebno uplatiti u opći proračun Unije izvršava se prije datuma dospijeca navedenog na nalogu za povrat koji je izrađen u skladu s člankom 80. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012. Datum dospijeca je zadnji dan drugog mjeseca nakon izdavanja naloga.

2. Svako kašnjenje u izvršenju povrata sredstava dovodi do zateznih kamata zbog zakašnjelog plaćanja koje se obračunavaju od datuma dospijeca do datuma stvarnog plaćanja. Kamatna stopa za takve kamate je za jedan i pol postotni bod viša od stope koju primjenjuje Europska središnja banka za svoje glavne operacije refinanciranja na prvi radni dan mjeseca u koji pada datum dospijeca.

⁽¹⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 659/1999 od 22. ožujka 1999. o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu članka 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 83, 27.3.1999., str. 1.).

ODJELJAK 5.

Opoziv

Članak 50.

Načela

1. Nacionalni programi dostavljaju se za postupak opoziva koji je uveden na temelju toga da se opozivaju iznosi povezani s preuzetom obvezom koji nisu obuhvaćeni početnim i godišnjim predfinanciranjem iz članka 35. i zahtjevom za plaćanje u skladu s člankom 44. do 31. prosinca druge godine koja slijedi nakon godine preuzimanja proračunske obveze. U svrhu opoziva odobrenih sredstava Komisija obračunava iznos dodavanjem jedne šestine godišnje proračunske obveze koja se odnosi na ukupni iznos doprinosa za 2014. godinu svakoj od proračunskih obveza za razdoblje 2015.–2020. godine.
2. Odstupajući od stavka 1., rokovi za opoziv odobrenih sredstava ne primjenjuju se na godišnje proračunske obveze koje se odnose na ukupni godišnji doprinos za 2014.
3. Ako se prva godišnja proračunska obveza odnosi na ukupni godišnji doprinos za 2015., odstupajući od stavka 1. rokovi za opoziv odobrenih sredstava ne primjenjuju se na godišnji proračunski doprinos u vezi s ukupnim godišnjim doprinosom za 2015. U tim slučajevima Komisija izračunava iznos na temelju stavka 1. dodajući jednu petinu godišnje proračunske obveze u vezi s ukupnim iznosom doprinosa za 2015. svakoj proračunskoj obvezi u razdoblju 2016.–2020.
4. Preuzeta obveza koja se odnosi na posljednju godinu razdoblja opoziva se u skladu s pravilima koja se primjenjuju za zaključenje programa.
5. Sve preuzete obveze koje su još uvijek otvorene posljednjeg dana za priznavanje rashoda, kako je navedeno u članku 17. stavku 3. i za koje odgovorno tijelo ne podnese zahtjev za plaćanje u roku od šest mjeseci nakon tog datuma, automatski se opozivaju.

Članak 51.

Izuzeca od opoziva

1. Iznos na koji se odnosi opoziv umanjuje se za iznose koje odgovorno tijelo nije moglo iskazati Komisiji zbog:
  - (a) djelovanja obustavljenih zbog sudskog ili upravnog postupka koji ima suspenzivni učinak ili
  - (b) više sile koja ozbiljno utječe na provedbu cijelog nacionalnog programa ili njegovog dijela. Odgovorna tijela koja se pozivaju na višu silu moraju dokazati da ona stvara izravne posljedice za provedbu cijelog nacionalnog programa ili njegovog dijela.

Umanjenje se može zatražiti jednom ako je obustava ili viša sila trajala do godinu dana. Ako je obustava ili viša sila trajala dulje od jedne godine umanjenje se može zatražiti više puta, ovisno o trajanju više sile ili broju godina od datuma sudske ili upravne odluke kojom se suspendira provedba djelovanja do datuma pravomoćne sudske ili upravne odluke.

2. Država članica šalje Komisiji informacije o izuzecima iz stavka 1. do 31. siječnja kako bi se iznos iskazao do kraja prethodne godine.
3. Dio proračunskih obveza za koje je podnesen zahtjev za plaćanje, no za koje je Komisija plaćanje umanjila ili obustavila 31. prosinca godine $n+2$ ne uzima se u obzir pri izračunu automatskog opoziva.

Članak 52.

Postupak

1. Komisija što je prije moguće obavješćuje države članice kad god postoji rizik primjene opoziva na temelju članka 50.

2. Na temelju informacija koje posjeduje na dan 31. siječnja, Komisija obavješćuje odgovorno tijelo o iznosu opoziva koji proizlazi iz informacija koje ima na raspolaganju.
3. Država članica o kojoj je riječ ima na raspolaganju dva mjeseca da pristane na iznos koji će biti opozvan ili da dostavi svoje primjedbe.
4. Komisija provodi automatski opoziv najkasnije devet mjeseci nakon posljednjeg roka koji proizlazi iz primjene iz stavaka od 1. do 3.
5. U slučaju automatskog opoziva, doprinos dotičnom nacionalnom programu iz proračuna Unije umanjuje se za dotičnu godinu za iznos koji je automatski opozvan. Doprinos Unije u financijskom planu smanjuje se na proporcionalnoj osnovi, osim ako država članica izradi ispravljeni financijski plan.

POGLAVLJE V.

INFORMIRANJE, KOMUNICIRANJE, PRAĆENJE, EVALUACIJA I IZVJEŠĆIVANJE

Članak 53.

Informiranje i obavještavanje javnosti

1. Države članice i odgovorna tijela odgovorni su za:
  - (a) internetsko mjesto ili internetski portal s potrebnim informacijama i pristupom nacionalnim programima u toj državi članici;
  - (b) informiranje mogućih korisnika o mogućnostima financiranja u okviru nacionalnih programa;
  - (c) obavještavanje građana Unije o ulozi i postignućima posebnih uredbi putem aktivnosti informiranja i komuniciranja rezultata i učinaka nacionalnih programa.
2. Države članice moraju osigurati transparentnost provedbe nacionalnih programa i voditi popis djelovanja koje podržava svaki nacionalni program, a koji mora biti dostupan putem web-mjesta ili web-portala. Popis djelovanja obuhvaća ažurirane informacije o konačnim korisnicima, nazive projekata i iznose financijskih sredstava Unije koji su im dodijeljeni.
3. Informacije se u pravilu objavljuju osim ako pristup informacijama nije ograničena zbog njihove povjerljive prirode, posebno s obzirom na sigurnost, javni red, kaznene istrage i zaštitu osobnih podataka.
4. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s postupkom iz članka 58. kako bi se utvrdila pravila glede mjera informiranja i obavještavanja javnosti i mjera informiranja za korisnike.
5. Komisija putem provedbenih akata definira tehničke karakteristike mjera informiranja i obavještavanja javnosti. Te provedbene akte donosi Komisija u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 59. stavka 3.

Članak 54.

Izvešća o provedbi

1. Odgovorno tijelo dužno je dostaviti Komisiji godišnji financijski izvještaj o provedbi svakog nacionalnog programa u prethodnoj financijskoj godini do 31. ožujka 2016. te do 31. ožujka svake sljedeće godine do 2022., uključujući tu godinu, te može, na odgovarajućoj razini, objaviti te informacije. Izvešće dostavljeno 2016. obuhvaća financijske godine 2014. i 2015. Država članica dostavlja završno izvješće o provedbi nacionalnih programa do 31. prosinca 2023.
2. Godišnja izvješća o provedbi sadržavaju informacije o:
  - (a) provedbi nacionalnog programa, upućivanjem na financijske podatke i pokazatelje;
  - (b) o svim značajnim pitanjima koja utječu na uspješnost nacionalnog programa.

3. S obzirom na preispitivanje u sredini razdoblja kako je navedeno u članku 15., u godišnjem izvješću o provedbi predanom u 2017. navode se i procjenjuju:

(a) informacije iz stavka 2.;

(b) napredak u postizanju ciljeva u nacionalnim programima za koje su osigurani doprinosi iz proračuna Unije;

(c) sudjelovanje relevantnih partnera, kako je navedeno u članku 12.

4. Godišnje izvješće o provedbi predano u 2020. i završno izvješće o provedbi, osim informacija i procjena navedenih u stavku 2., uključuju informacije o ciljevima nacionalnog programa i procjenjuju napredak u postizanju tih ciljeva, uzimajući u obzir ishod dijaloga o politikama iz članka 13. stavka 1.

5. Godišnja izvješća o provedbi iz stavaka od 1. do 4. prihvatljiva su ako sadrže sve informacije koje se zahtijevaju tim stavcima. Ako godišnje izvješće o provedbi nije prihvatljivo, Komisija o tome izvješćuje državu članicu o kojoj je riječ u roku od 15 radnih dana od datuma njegovog primitka, a u protivnome se ono smatra prihvatljivim.

6. Komisija izvješćuje državu članicu o kojoj je riječ o svojim primjedbama na godišnje izvješće o provedbi u roku od dva mjeseca od dana primitka godišnjeg izvješća o provedbi. Ako Komisija ne dostavi svoje primjedbe u navedenom roku, izvješća se smatraju prihvaćenima.

7. Komisija može iznijeti primjedbe u vezi s pitanjima iz godišnjeg izvješća o provedbi odgovornog tijela koja utječu na provedbu nacionalnog programa. Ako su iznesene takve primjedbe, odgovorno tijelo dužno je pružiti potrebne informacije u pogledu tih primjedaba i, prema potrebi, obavijestiti Komisiju o poduzetim mjerama. Komisija mora biti obaviještena najkasnije u roku od tri mjeseca nakon što je iznijela takve primjedbe.

8. Komisija putem provedbenih akata donosi modele u skladu s kojima se izrađuju godišnja i završna izvješća o provedbi. Ti se provedbeni akti donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 59. stavka 2.

Članak 55.

Zajednički okvir za praćenje i evaluaciju

1. Komisija provodi redovito praćenje ove Uredbe i posebnih uredaba, prema potrebi, u suradnji s državama članicama.

2. Komisija u partnerstvu s državama članicama izvršava evaluaciju provedbe posebnih uredaba u skladu s člankom 57.

3. Zajednički okvir za praćenje i evaluaciju uspostavlja se s ciljem mjerenja značajnosti, djelotvornosti, učinkovitosti, dodane vrijednosti i održivosti djelovanja te pojednostavljivanja i smanjivanja administrativnog opterećenja, s obzirom na ciljeve ove Uredbe i posebnih uredaba te uspješnost ove Uredbe i posebnih uredaba kao instrumenata koji doprinose razvoju područja slobode, sigurnosti i pravde.

4. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 58. radi daljnjeg razvoja zajedničkog okvira za praćenje i evaluaciju.

5. Države članice dostavljaju Komisiji potrebne informacije za omogućavanje praćenja i evaluacije ove Uredbe i posebnih uredaba.

6. Komisija također uzima u obzir dopunjavanje između djelovanja koja se provode u okviru posebnih uredaba i onih koja se provode u okviru drugih odgovarajućih politika, instrumenata i inicijativa Unije.
7. Komisija posvećuje posebnu pažnju praćenju i evaluaciji djelovanja i programa u vezi s trećim zemljama, u skladu s člankom 8.

Članak 56.

Evaluacija nacionalnih programa od strane država članica

1. Države članice provode evaluacije iz članka 57. stavka 1. Evaluacija koja treba biti provedena u 2017. doprinosi poboljšanju kvalitete strukture i provedbe nacionalnih programa, u skladu sa zajedničkim okvirom za praćenje i evaluaciju.
2. Države članice dužne su osigurati da postoje postupci za dobivanje i prikupljanje podataka koji su potrebni za evaluaciju iz stavka 1., uključujući podatke u vezi s pokazateljima u zajedničkom okviru za praćenje i evaluaciju.
3. Evaluacije iz članka 57. stavka 1. provode stručnjaci koji su funkcionalno neovisni o odgovornim tijelima, revizorskim tijelima i delegiranim tijelima. Ti stručnjaci mogu biti povezani s neovisnom javnom ustanovom nadležnom za praćenje, evaluaciju i reviziju uprave. Komisija osigurava smjernice za provedbu evaluacija.
4. Evaluacije iz članka 57. stavka 1. u potpunosti se objavljuju javnosti osim ako je pristup informacijama ograničen zbog njihove povjerljive naravi, posebno s obzirom na sigurnost, javni red, kaznene istrage i zaštitu osobnih podataka.

Članak 57.

Izvješća o evaluaciji od strane država članica i Komisije

1. U skladu sa zajedničkim okvirom za praćenje i evaluaciju, države članice dostavljaju Komisiji:
  - (a) privremeno izvješće o evaluaciji provedbe djelovanja i napretka u pogledu postizanja ciljeva nacionalnih programa do 31. prosinca 2017.;
  - (b) ex-post izvješće o evaluaciji koje se odnosi na učinke djelovanja u okviru nacionalnih programa do 31. prosinca 2023.
2. Na temelju izvješća iz stavka 1. Komisija dostavlja Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija:
  - (a) privremeno izvješće o ocjeni provedbe ove Uredbe i posebnih uredaba na razini Unije do 30. lipnja 2018. Ta privremena evaluacija obuhvaća procjenu preispitivanja u sredini razdoblja koje je provedeno u skladu s ovom Uredbom i posebnim uredbama;
  - (b) ex-post izvješće o evaluaciji o učincima ove Uredbe i posebnih uredaba, nakon zaključenja nacionalnih programa, do 30. lipnja 2024.
3. U ex-post evaluaciji Komisije također se ispituje učinak posebnih uredaba na razvoj područja slobode, sigurnosti i pravde u smislu njihovog doprinosa sljedećim ciljevima:
  - (a) razvoju zajedničke kulture granične sigurnosti, suradnji u provedbi zakona i upravljanju u kriznim situacijama;
  - (b) učinkovitom upravljanju migracijskim tokovima u Uniji;
  - (c) razvoju Zajedničkog europskog sustava azila;

- (d) pravednom i ravnopravnom postupanju s državljanima trećih zemalja;
- (e) solidarnosti i suradnji između država članica u rješavanju pitanja migracije i unutarnje sigurnosti;
- (f) zajedničkom pristupu Unije prema trećim zemljama u području migracije i sigurnosti.

4. Sva izvješća o evaluacijama na temelju ovog članka u cijelosti se objavljuju osim u slučaju ako je pristup informacijama ograničen zbog njihove povjerljive naravi, posebno s obzirom na sigurnost, javni red, kaznene istrage i zaštitu osobnih podataka.

POGLAVLJE VI.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 58.

Izvršavanje ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 5. stavka 5., članka 26. stavka 4., članka 29. stavka 1., članka 53. stavka 4. i članka 55. stavka 4. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od sedam godina počevši od 21. svibnja 2014. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja sedmogodišnjeg razdoblja. Delegiranje ovlasti automatski se produljuje za razdoblje od tri godine, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog sedmogodišnjeg razdoblja.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 5. stavka 5., članka 26. stavka 4., članka 29. stavka 1., članka 53. stavka 4. i članka 55. stavka 4. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv proizvodi učinke dan nakon objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u toj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
5. Delegirani akt donesen na temelju članka 5. stavka 5., članka 26. stavka 4., članka 29. stavka 1., članka 53. stavka 4. i članka 55. stavka 4. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne ulože nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog razdoblja i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće uložiti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 59.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže Odbor za Fond za azil, migracije i integraciju te unutarnju sigurnost. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Kod upućivanja na ovaj stavak primjenjuje se članak 4. Uredbe (EU) br. 182/2011.
3. Kod upućivanja na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Ako odbor ne da nikakvo mišljenje, Komisija ne donosi nacrt provedbenog akta, uz iznimku članka 14. stavka 4., članka 24. stavka 5., članka 45. stavka 2., članka 47. stavka 6. i članka 53. stavka 5. ove Uredbe.

Članak 60.

Preispitivanje

Europski parlament i Vijeće, na temelju prijedloga Komisije, preispituju ovu Uredbu do 30. lipnja 2020.

*Članak 61.***Stupanje na snagu i primjena**

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2014.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama u skladu s Ugovorima.

Sastavljeno u Strasbourgu 16. travnja 2014..

Za Europski parlament

Predsjednik

M. SCHULZ

Za Vijeće

Predsjednik

D. KOURKOULAS
